

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Obryte**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

„Projekt „Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – czerwiec 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Obryte w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Obryte w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w gminie Obryte w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Obryte w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Obryte w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Obryte w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Obryte w zakresie usług społecznych w świetle analizy danych zastanych.....	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	20
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Obryte.....	25
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	25
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	27
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Obryte.....	49
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	49
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	51
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	52
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	55

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	57
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	58
Spis tabel	60
Spis wykresów	61

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy Obryte w powiecie pułtuskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Obryte oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Obryte zamieszkiwało na koniec 2023 roku 4 305 osób, z czego 2 080 stanowiły kobiety, a 2 225 mężczyźni. Spośród ogółu ludności odnotowano: 750 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, 2 522 mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz 1 033 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody per capita były wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa od wskaźników dla powiatu i województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy było zarejestrowanych 12 organizacji pozarządowych, a także 4 Koła Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonowały: biblioteka, placówki służby zdrowia.

W gminie Obryte zlokalizowane były następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): ośrodek pomocy społecznej oraz dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami w formie asystentury osobistej osoby niepełnosprawnej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Obryte pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 118 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 71 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku 0-17.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w gminie Obryte w 2023 r. należy wymienić następujące: bezrobocie (41 rodzin), długotrwałą lub ciężką chorobę (39 rodzin), ubóstwo (31 rodzin), niepełnosprawność (31 rodzin), potrzebę ochrony macierzyństwa (27 rodzin).

W 2023 roku w gminie Obryte przeprowadzono 278 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 278 rodzin, liczących łącznie 743 osoby. Praca socjalna została skierowana do 115 rodzin, w których znajdowało się łącznie 277 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Obryte w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 r. wynosiła 1 033, co stanowiło 24% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 11 rodzin spośród osób starszych, z czego 7 było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 22 członków tych rodzin, co stanowiło 0,51% ogółu mieszkańców gminy.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób starszych przez gminę Obryte jest podzielone. Beneficjenci usług społecznych równie często przyznają, że gmina dobrze jak i niedobrze wspiera takie osoby (po 30% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia częściej przyznają, że gmina dobrze wspiera (33% ankietowanych) niż źle wspiera (17% ankietowanych) osoby starsze.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Obryte osobom starszym są niewystarczające (34% beneficjentów usług społecznych, 30% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Obryte jest trudne (35% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Obryte osoby starsze najczęściej korzystały z następujących usług:

- teleopieki
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- całodobowych stacjonarnych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Obryte najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzienne ośrodki wsparcia.

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w gminie Obryte w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Obryte zamieszkiwało 778 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 31 rodzin, w których żyło łącznie 40 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 2 osób w łącznej kwocie 1 164 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami w formie asystentury osobistej osoby niepełnosprawnej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Obryte dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (35% beneficjentów usług społecznych, 29% niekorzystających z nich).

Opinia o tym, czy usługi oferowane przez gminę Obryte osobom z niepełnosprawnościami są wystarczające, jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych równie często uznają, że usługi są wystarczające, jak i niewystarczające (po 30% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług, częściej uważają, że usługi te są niewystarczające (36% ankietowanych).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Obryte jest trudne (35% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Obryte osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- działania rehabilitacyjne.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Obryte najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w gminie Obryte w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność nie była przyczyną udzielenia pomocy społecznej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób w kryzysie bezdomności przez gminę Obryte jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera takie osoby (31% ankietowanych) niż dobrze wspiera (21% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług mają odwrotne zdanie (22% ankietowanych uważa, że gmina dobrze wspiera, 17% ankietowanych uważa, że źle wspiera).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Obryte są niewystarczające (48% beneficjentów usług społecznych, 42% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Obryte jest trudne (61% beneficjentów usług społecznych, 40% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Obryte najczęściej korzystały z następujących usług:

- punktów pomocy doraźnej
- noclegowni, ogrzewalni.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Obryte najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- noclegownie, ogrzewalnie
- mieszkania treningowe i wspomagane.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w gminie Obryte w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Obryte wskazała, że w 2023 roku 39 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały w 2023 roku 3 rodziny, w których funkcjonowały 3 osoby.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 2 280 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 113 302 złotych. W 2023 roku przyznano 1 zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby na kwotę 776 zł.

W gminie Obryte funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i był to i był to dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, który zapewniał 290 miejsc prowadzony przez powiat.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Obryte źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (39% beneficjentów usług społecznych, 27% niekorzystających z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Obryte osobom w kryzysie zdrowia psychicznego są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (44% ankietowanych) niż są niewystarczające (17% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (42% ankietowanych uważa je za niewystarczające, 11% ankietowanych uważa za wystarczające).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Obryte jest trudne (35% beneficjentów usług społecznych, 47% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Obryte najczęściej korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- pomocy wolontariuszy
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pracy socjalnej.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Obryte najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Obryte w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS, w 2023 roku w gminie Obryte zamieszkiwało 750 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 17,42% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach

systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 39,46% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 257 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 9 i stanowiły 15,52% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 23 i stanowiły 39,66% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 18 i stanowiły 31,03% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 6 i stanowiły 10,34% wszystkich rodzin, rodziny z 5 dziećmi były 2 i stanowiły 3,45% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 12 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 38 osób.

W 2023 r. w gminie Obryte świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 116 dzieci, co stanowiło koszt 98 034zł. Pracą asystenta rodziny objęto 9 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 7 779 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 2 725 646 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 19 rodzinom, w których były 48 osób.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia rodzin z dziećmi przez gminę Obryte jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera takie rodziny (48% ankietowanych) niż dobrze wspiera (26% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (29% ankietowanych uważa, że dobrze wspiera, a 15% ankietowanych uważa, że źle wspiera).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Obryte są wystarczające (30% beneficjentów usług społecznych, 27% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Obryte jest trudne (48% beneficjentów usług społecznych, 27% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Obryte najczęściej korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcia asystenta rodziny.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Obryte najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Obryte w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji, natomiast wszyscy przedstawiciele rozumieją jej definicję.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Obryte to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają brak gotowości do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej niegotowe.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Obryte słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych, natomiast jeden z nich pozytywnie ją ocenia. Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Jeden z dwóch przedstawicieli instytucji przyznał, że w jego gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, zaś doświadczenia przedstawicieli we współpracy z organizacjami pozarządowymi są pozytywne.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi nie wiedzą, czy byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY OBRYTE W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Obryte wyniosła 4 305 osób. Przyrost naturalny w gminie był ujemny i kształtował się na poziomie -57 osób. W 2023 roku saldo migracyjne było dodatnie i wyniosło 8 osób. W strukturze demograficznej przeważali mężczyźni, którzy stanowili 51,68% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Obryte w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	4 305	7 187	11 658
Gęstość zaludnienia	30,8	58,5	234,9
Przyrost naturalny	-57	-31	-30
Saldo migracji	8	1	31
Kobiety na 100 mężczyzn	93	98	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	750, 17,42%	1 401, 19,73%	2 341, 19,79%
w tym K	334	677	1 139
w tym M	416	723	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	2 522, 58,58%	4 194, 58,63%	6 753, 58,08%
w tym K	1 101	1 920	3 589
w tym M	1 421	2 273	3 164
Liczba i % osób 65+	1 033, 24%	1 591, 21,63%	2 564, 22,13%
w tym K	645	1 039	1 672
w tym M	388	552	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 41 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 71 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 138 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 32,90%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 24%, w tym dla kobiet 14,98%, a dla mężczyzn 9,01%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Obryte w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	7 571,28 zł	7 381,18 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	2 153,05zł	2 378,56 zł	2 813,98 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	79	85,86	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Obryte w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita były wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa od wskaźników dla powiatu i województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Obryte w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	12	24,86	38
NGO/ 1000 mieszk.	2,79	3,33	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowych	73,21%	63,42%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	75,20%	72,92%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Obryte w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO były one niższe od średniej dla powiatu i województwa. W zakresie aktywności obywatelskiej

(frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów parlamentarnych oraz samorządowych była wyższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Obryte funkcjonowała jednostka organizacyjna pomocy społecznej, tj. ośrodek pomocy społecznej oraz dom pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Obryte

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Ośrodek Pomocy Społecznej	Obryte 185, 07-215 Obryte	Urząd gminy	8	721 180 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Ośrodek pomocy społecznej zapewniał szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Na terenie gminy funkcjonowała także jednostka organizacji pomocy społecznej prowadzona przez powiat: dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, który zapewniał 290 miejsc.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Obryte

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	12
Koła Gospodyń Wiejskich	4
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Obryte funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosiła 12, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Działały także 4 Koła Gospodyń Wiejskich, angażujące się w aktywność społeczną i kulturalną.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Obryte

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	1
Kultura	2
Edukacja	0
Zdrowie	0
Pomoc społeczna	1

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Bezpieczeństwo	4
Rozwój lokalny	2
Ekologia	1
Demokracja	1
Wsparcie organizacji pozarządowych	1
Rynek pracy	1
Działalność międzynarodowa	0
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	0
Suma	14

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-obryte-142402?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Obryte w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 12 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 14 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy były te o charakterze bezpieczeństwa.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Obryte

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Gminna Biblioteka Publiczna w Obrytem	Obryte 102, 07-215 Obryte	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Placówki służby zdrowia ¹	Gmina Obryte	Urząd gminy, podmioty prywatne	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu gminy Obryte. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://www.obryte.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Obryte. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizowały różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie gminy funkcjonowały następujące placówki niepomocowe: biblioteka, placówki służby zdrowia.

¹ Szczegółowe informacje na temat placówek służby zdrowia na terenie gminy można znaleźć pod linkiem: <https://www.obryte.pl/dla-mieszkanow/firmy-i-instytucje/sluzba-zdrowia> (Dostęp 18.12.2024 r.)

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Obyryte w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	187	228	265
- świadczenia pieniężne	71	117	154
- świadczenia niepieniężne	118	140	131
Liczba rodzin	119	144	260
Liczba osób w rodzinach	315	384	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Obyryte (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	62,06%	54,33%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	26,15%	32,72%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	11,79%	12,95%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	40,51%	41,99%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	59,49%	58,01%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Obyryte (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Obyryte pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 118 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 71 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku 0-17.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Obyryte w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	31	84	26,05%	1,95%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	0	0	0%	0%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	142	22,69%	3,30%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
- w tym wielodzietność	25	137	21,01%	3,18%
Bezrobocie	41	134	34,45%	3,11%
Niepełnosprawność	31	40	26,05%	0,93%
Długotrwała lub ciężka choroba	39	76	32,77%	1,77%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	21	85	17,65%	1,97%
- w tym rodziny niepełne	6	14	5,04%	0,33%
- w tym rodziny wielodzietne	4	23	3,36%	0,53%
Przemoc domowa	1	4	0,84%	0,09%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	3	3	2,52%	0,07%
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0%	0%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	0	0	0%	0%
Sytuacja kryzysowa	1	1	0,84%	0,02%
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	1	1	0,84%	0,09%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej², pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w gminie Obyrte w 2023 roku należy wymienić następujące:

- bezrobocie dotknęło 41 rodzin
- długotrwała lub ciężka choroba dotyczyła 39 rodzin
- ubóstwo dotyczyło 31 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 31 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 27 rodzin, w tym rodzin wielodzietnych, których było 25
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 21 rodzin, w tym 6 rodzin niepełnych oraz 4 rodzin wielodzietnych

² Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- alkoholizm wystąpił u 3 rodzin
- w związku z przemocą domową, wsparcie otrzymała 1 rodzina
- sytuacja kryzysowa wystąpiła u 1 rodziny
- w związku z klęską żywiołową lub ekologiczną, wsparcie otrzymała 1 rodzina
- sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, zdarzenie losowe oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 38 osobom na łączną kwotę 255 038 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 36 osób na sumę 241 375 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 3 osobom na łączną kwotę 13 663 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 15 osobom na łączną kwotę 33 043 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 12 zasiłków o łącznej wartości 30 715 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 1 zasiłek na kwotę 776 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 2 zasiłków na sumę 1 164 zł.

W 2023 roku gmina Obryte udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymała 1 osoba, na co przeznaczono 7 000 złotych. Zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 28 osobom na łączną kwotę 28 746 zł.

W 2023 roku gmina Obryte udzieliła wsparcia w postaci dodatku energetycznego 4 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 9 690 zł. Gmina posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 4 320 000 zł, w tym w budżecie OPS 721 180 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Obryte dysponowała 10 mieszkaniami komunalnymi. W ciągu roku nie złożono wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego.

Na terenie gminy nie funkcjonował dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagali umieszczenia w takiej placówce, byli kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takich osób były 4, a gmina poniosła koszty w wysokości 202 094 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Obryte przeprowadzono 278 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 278 rodzin, liczących łącznie 743 osoby. Praca socjalna została skierowana do 115 rodzin, w których znajdowało się łącznie 277 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 1 033, co stanowiło 24% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 11 rodzin spośród osób starszych, z czego 7 było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 22 członków tych rodzin, co stanowiło 0,51% ogółu mieszkańców gminy.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Obryte zamieszkiwało 778 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 31 rodzin zamieszkujących gminę Obryte, w których żyło łącznie 40 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 2 osób w kwocie 1 164 zł.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami w formie asystentury osobistej osoby niepełnosprawnej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność nie była przyczyną udzielenia pomocy społecznej. Gmina udzieliła 1 świadczenia schronienia na kwotę 16 427 zł.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Obryte wskazuje, że w 2023 roku 39 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystały w 2023 roku 3 rodziny, w których funkcjonowały 3 osoby. Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 2 280 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 113 302 złotych. W 2023 roku przyznano 1 zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 776 zł.

W gminie Obryte funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i był to i był to dom pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych, który zapewniał 290 miejsc prowadzony przez powiat.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS, w 2023 roku w gminie Obryte zamieszkiwało 750 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 17,42% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 39,46% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 257 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 9 i stanowiły 15,52% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 23 i stanowiły 39,66% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 18 i stanowiły 31,03% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 6 i stanowiły 10,34% wszystkich rodzin, rodziny z 5 dziećmi były 2 i stanowiły 3,45% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 12 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 38 osób.

W 2023 r. w gminie Obryte świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 116 dzieci, co stanowiło koszt 98 034zł. Pracą asystenta rodziny objęto 9 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 7 779 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 2 725 646 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinne) udzielono 19 rodzinom, w których było 48 osób.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY OBRYTE

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Obryte wyniosła 90 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

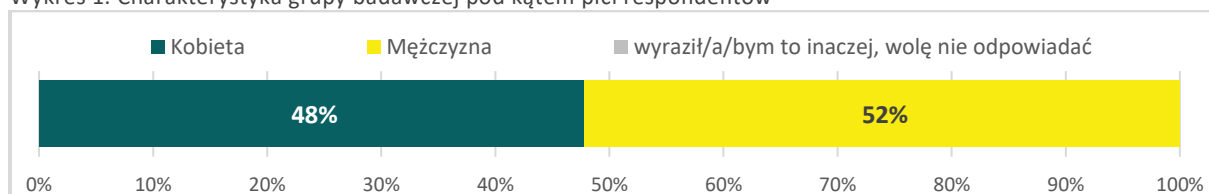
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Obryte o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

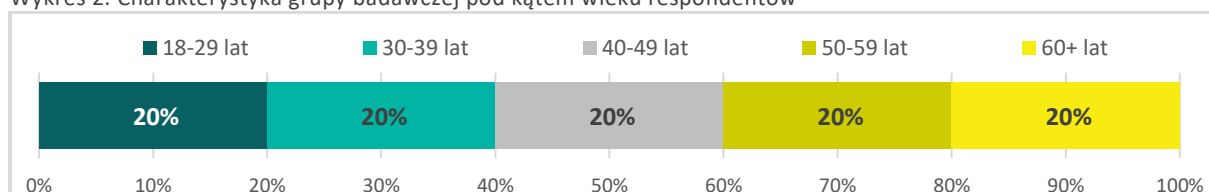
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci byli mężczyźni (stanowili 52% badanych).

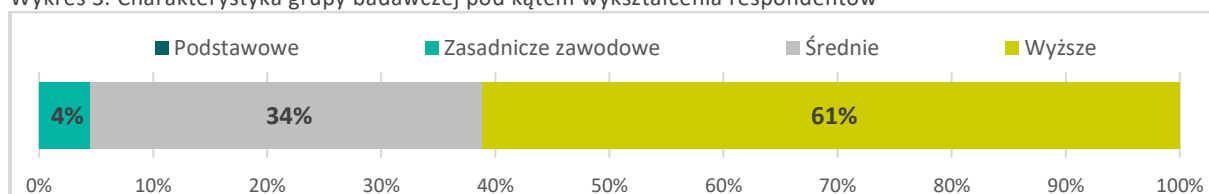
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

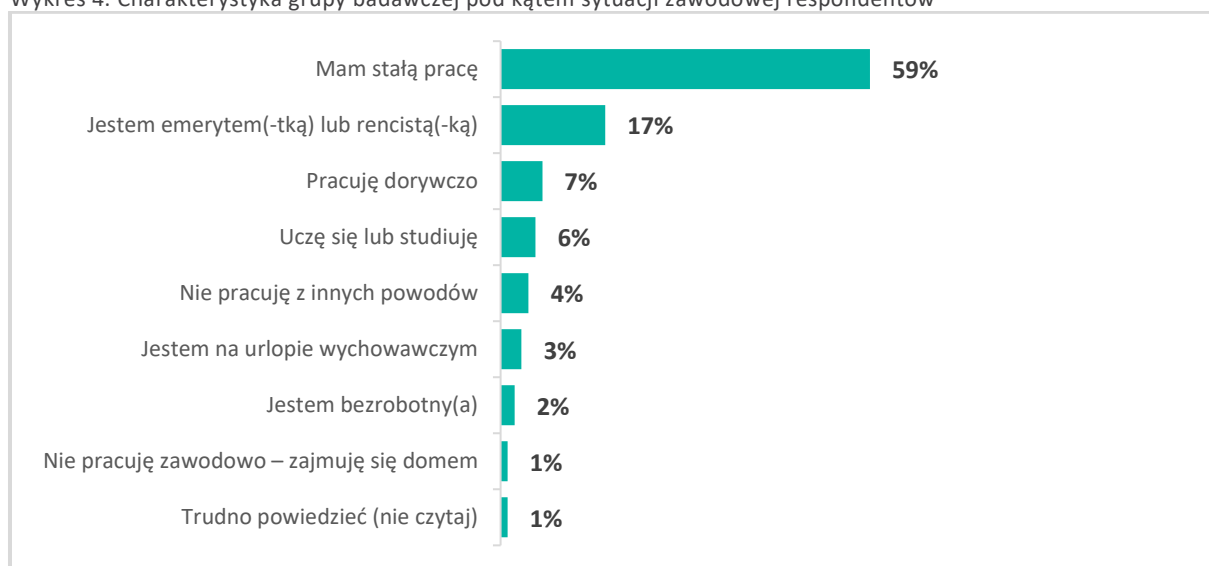
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów dominującymi grupami były osoby z wykształceniem wyższym (61% badanych) i średnim (34% badanych).

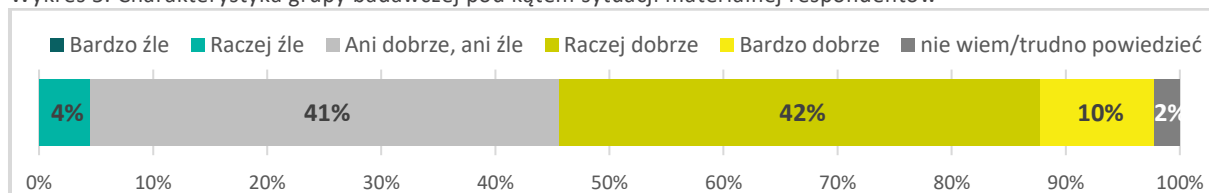
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów wskazuje na przeważającą grupę osób posiadających stałą pracę (59% badanych).

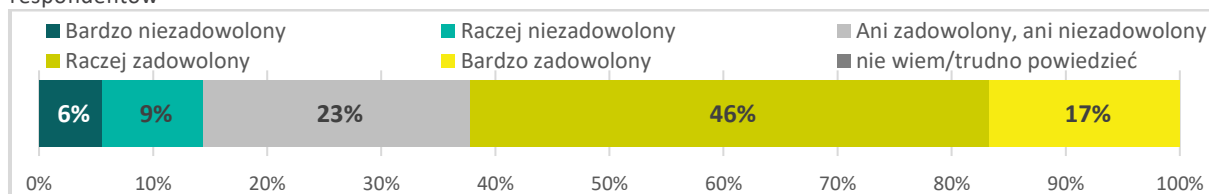
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (42% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (41% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

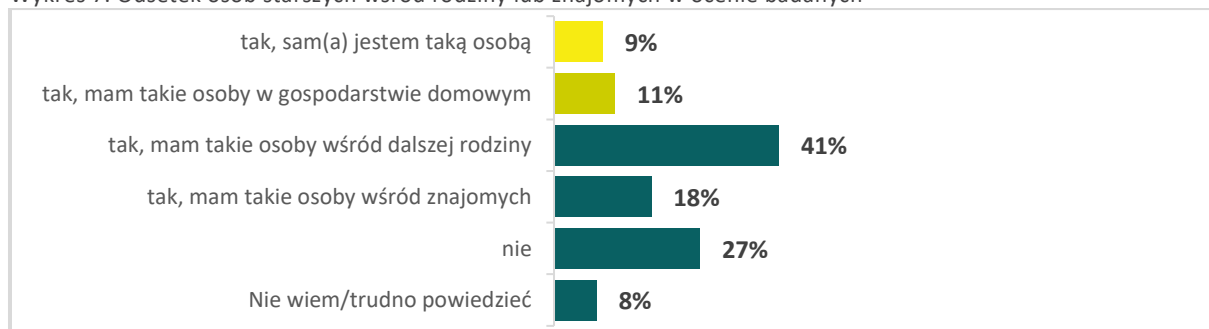
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (46% badanych) oraz ani zadowoleni, ani niezadowoleni (23% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Obryte.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Obryte o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

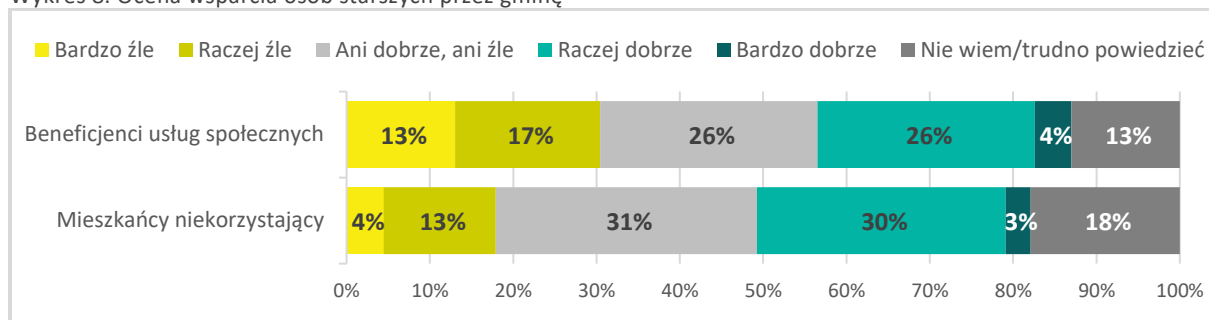
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Obryte 9% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 11% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 41% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 18% wśród znajomych.

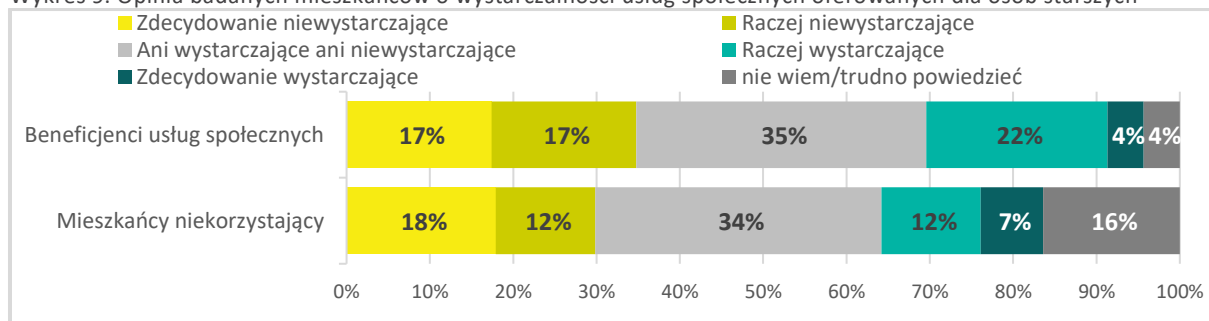
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób starszych przez gminę Obryte jest podzielone. Beneficjenci usług społecznych równie często przyznają, że gmina dobrze jak i niedobrze wspiera takie osoby (po 30% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia częściej przyznają, że gmina dobrze wspiera (33% ankietowanych) niż źle wspiera (17% ankietowanych) osoby starsze.

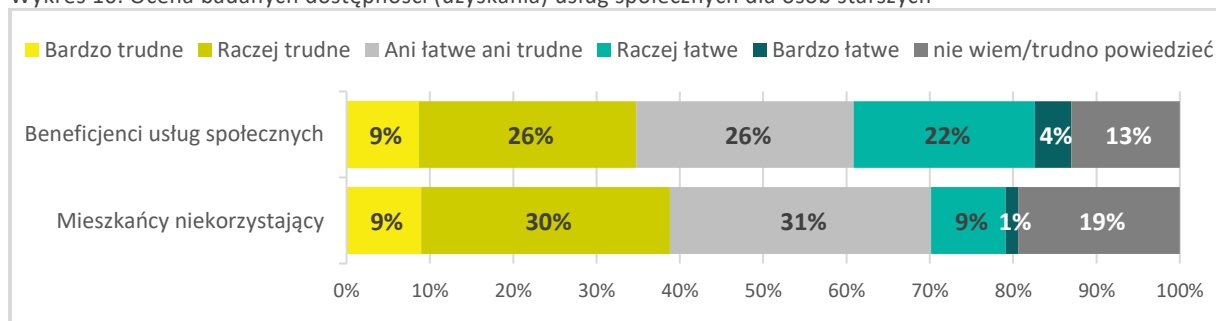
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Obryte osobom starszym są niewystarczające (34% beneficjentów usług społecznych, 30% niekorzystających z nich).

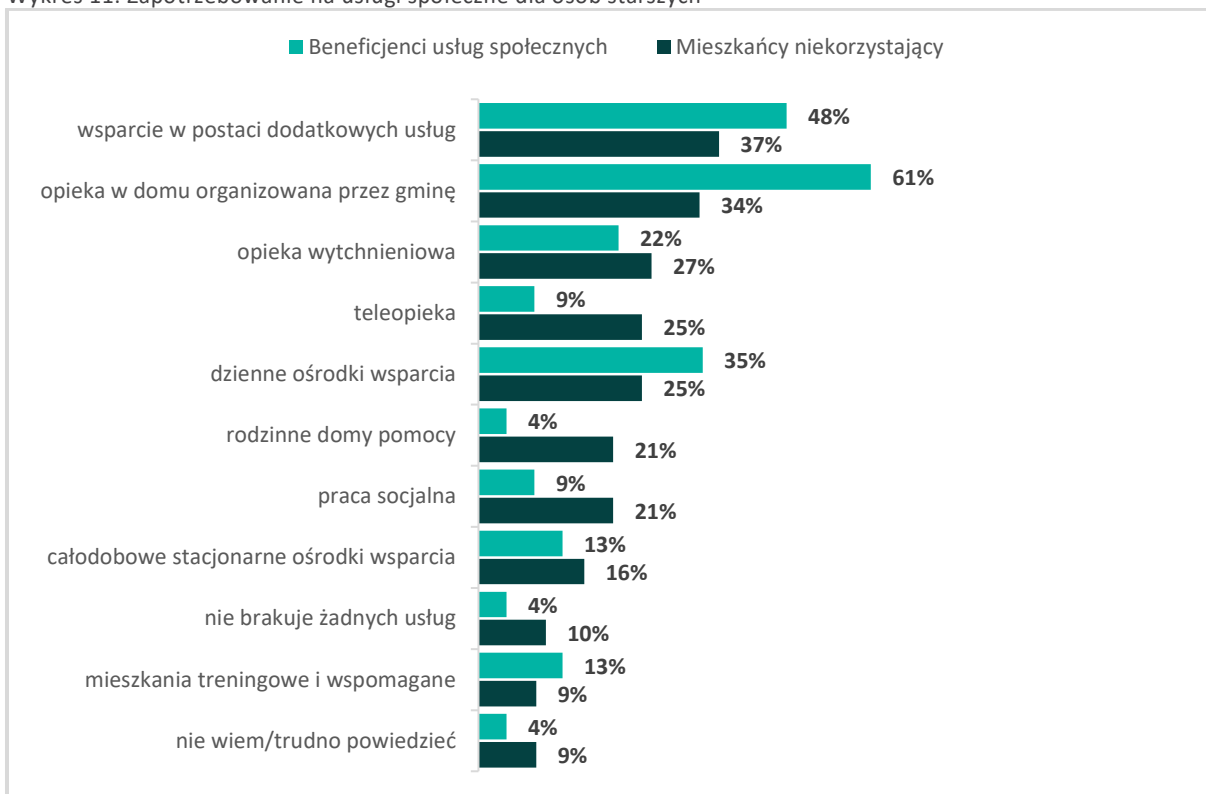
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Obryte jest trudne (35% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

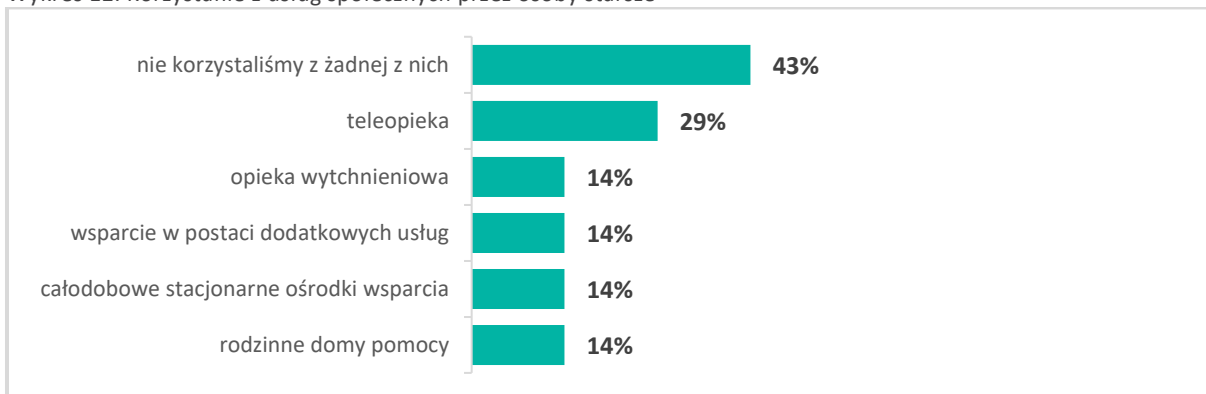

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Obryte najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzienne ośrodki wsparcia.

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

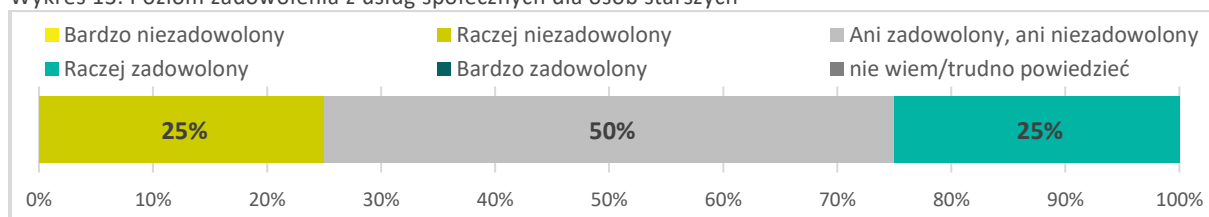

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Obryte z następujących usług:

- teleopieki
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- całodobowych stacjonarnych ośrodków wsparcia
- rodzinnych domów pomocy.

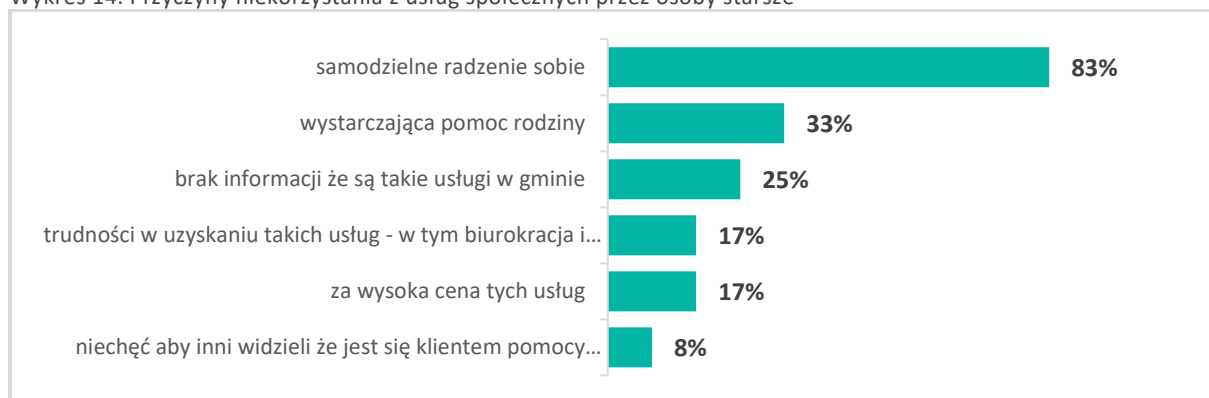
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Obryte korzystających z usług społecznych dla osób starszych poziom zadowolenia i niezadowolenia z ich świadczenia był taki sam po 25% respondentów wyraziło zadowolenie i niezadowolenie z usług społecznych.

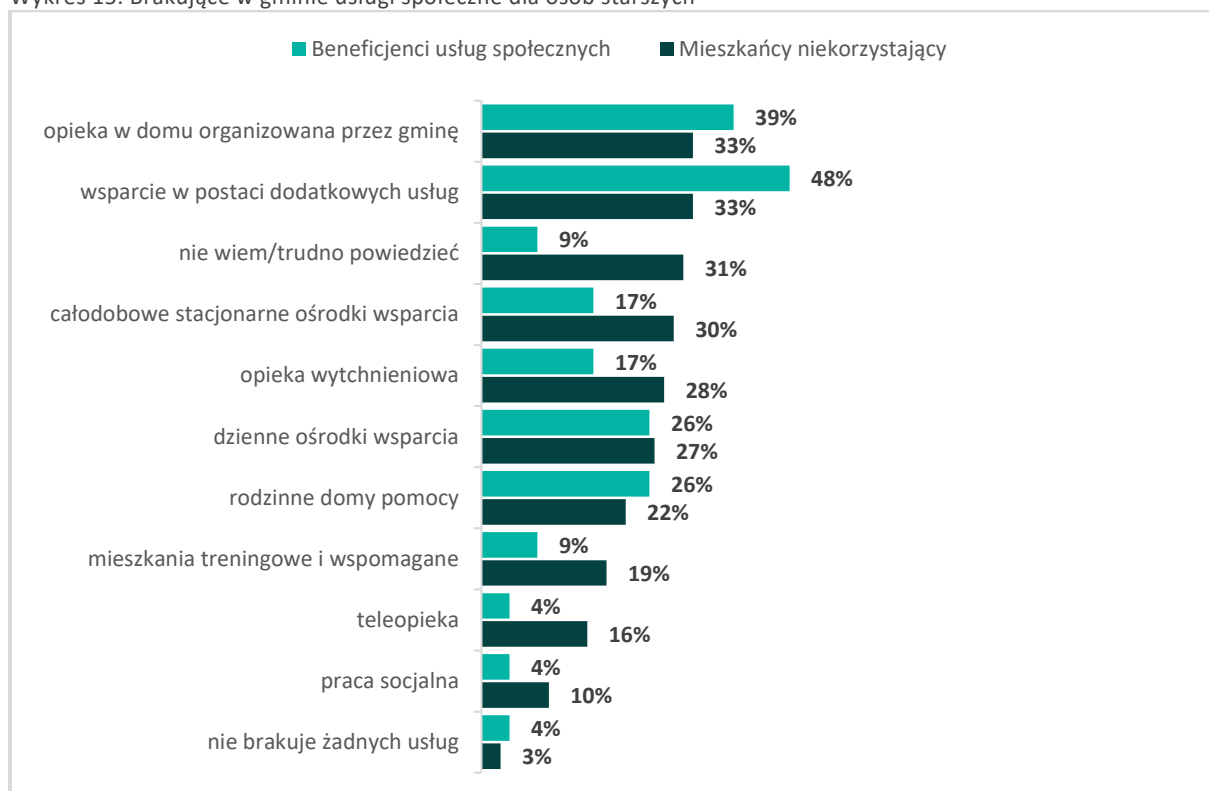
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (83% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (33% ankietowanych), brak jest informacji o takich usługach w gminie (25% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

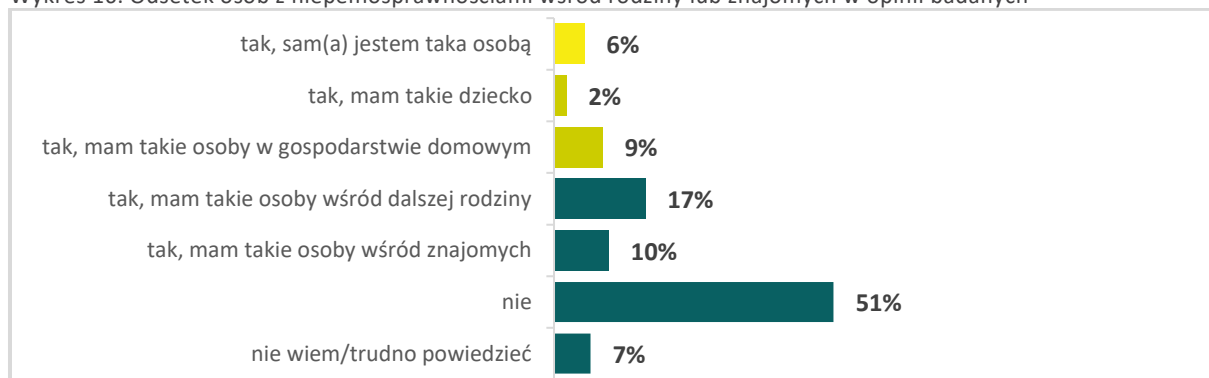
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- dzieńne ośrodki wsparcia.

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Obryte o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

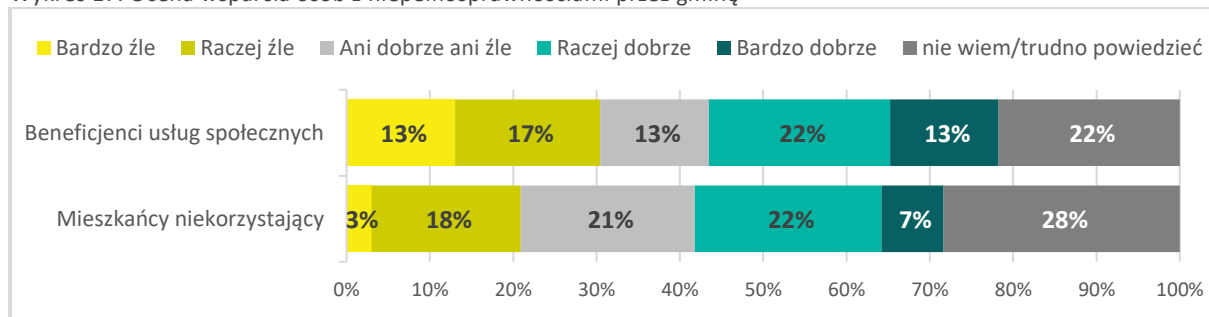
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Obryte 6% stanowiły osoby z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 2% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 9% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 10% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

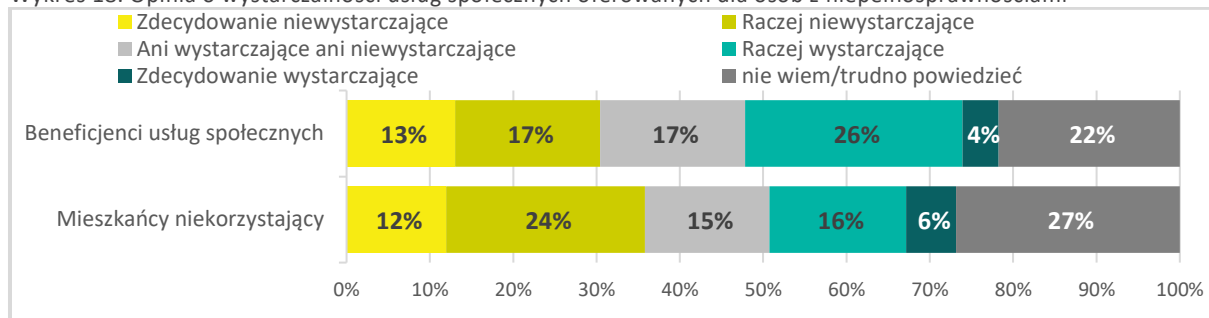
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Obryte dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (35% beneficjentów usług społecznych, 29% niekorzystających z nich).

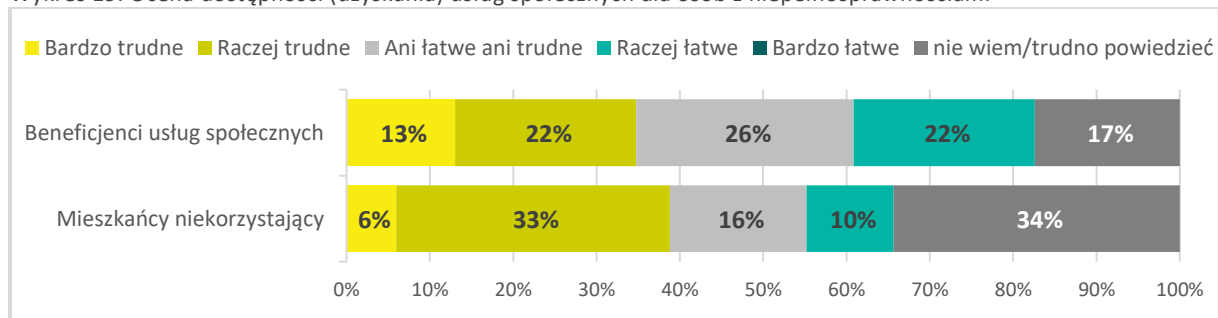
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym, czy usługi oferowane przez gminę Obryte osobom z niepełnosprawnościami są wystarczające, jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych równie często uznają, że usługi są wystarczające, jak i niewystarczające (po 30% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług, częściej uważają, że usługi te są niewystarczające (36% ankietowanych).

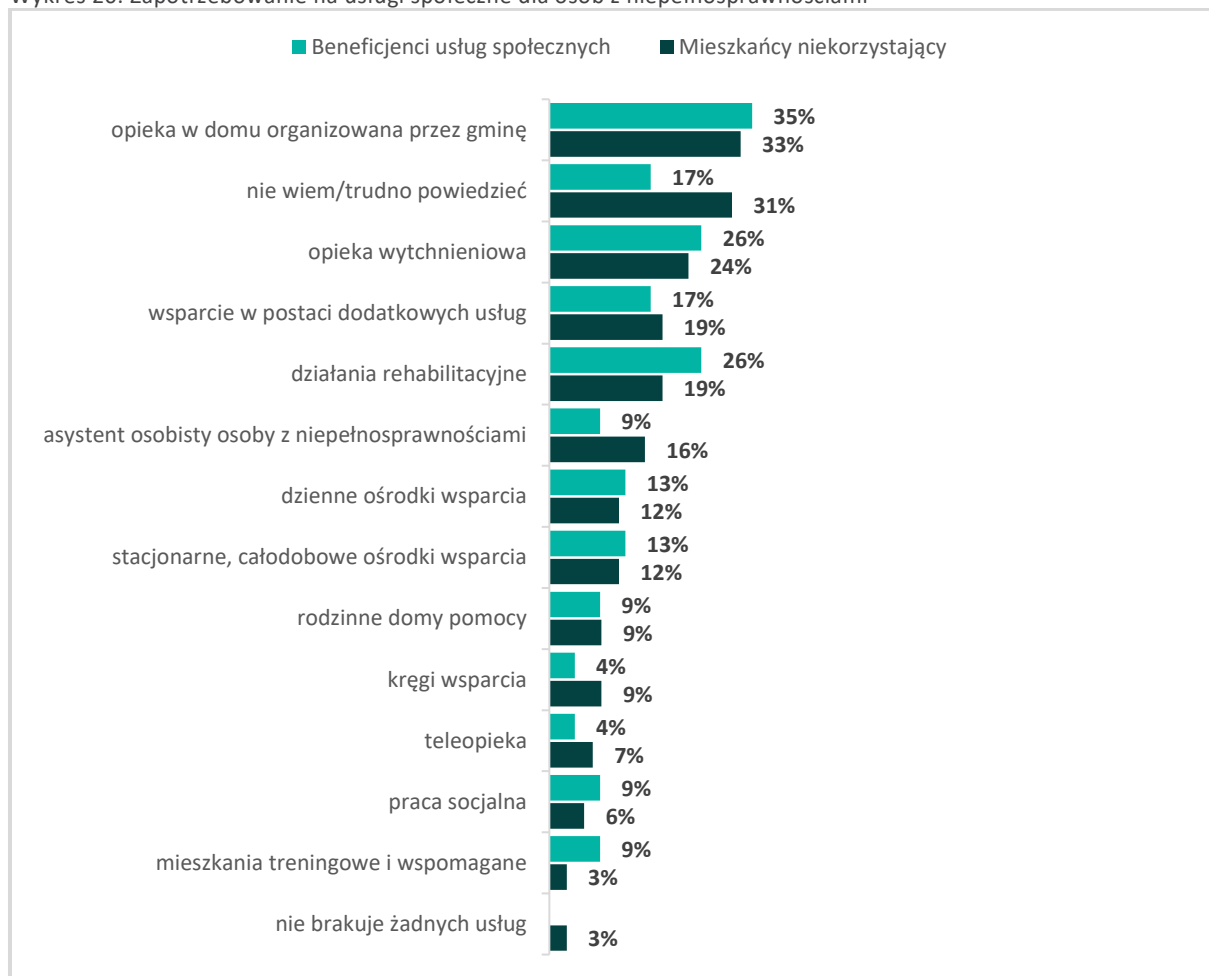
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Obryte jest trudne (35% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

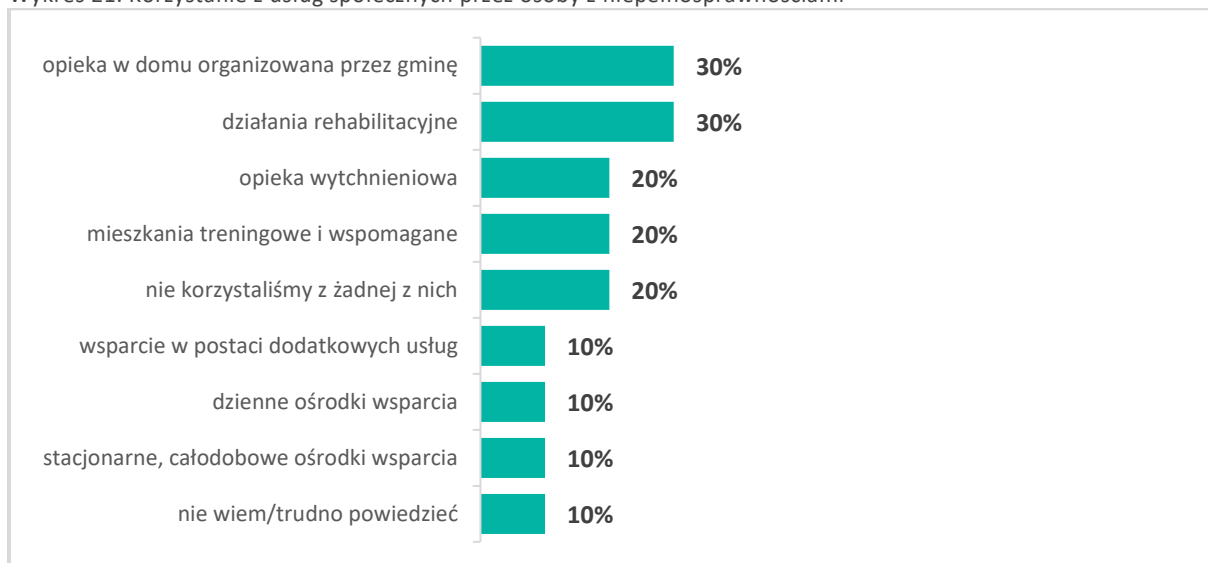

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Obryte najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- działania rehabilitacyjne.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

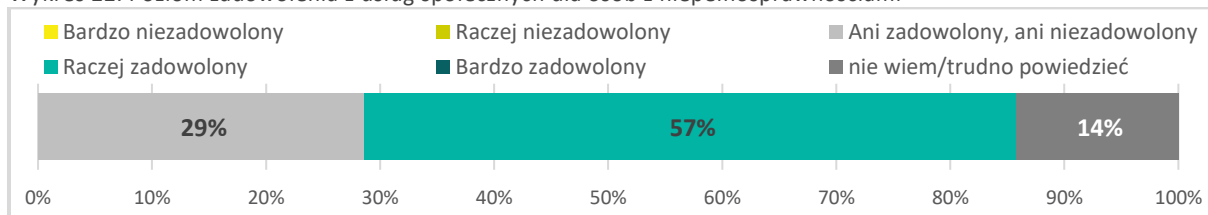

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat w gminie Obryte osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- działania rehabilitacyjne.

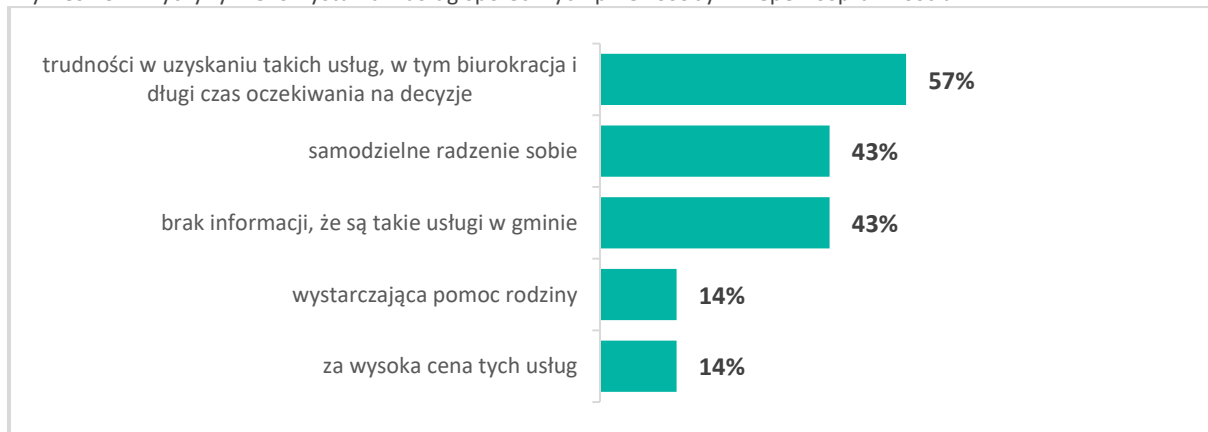
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Obryte, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości są z nich zadowoleni (57% zadowolonych do 0% niezadowolonych).

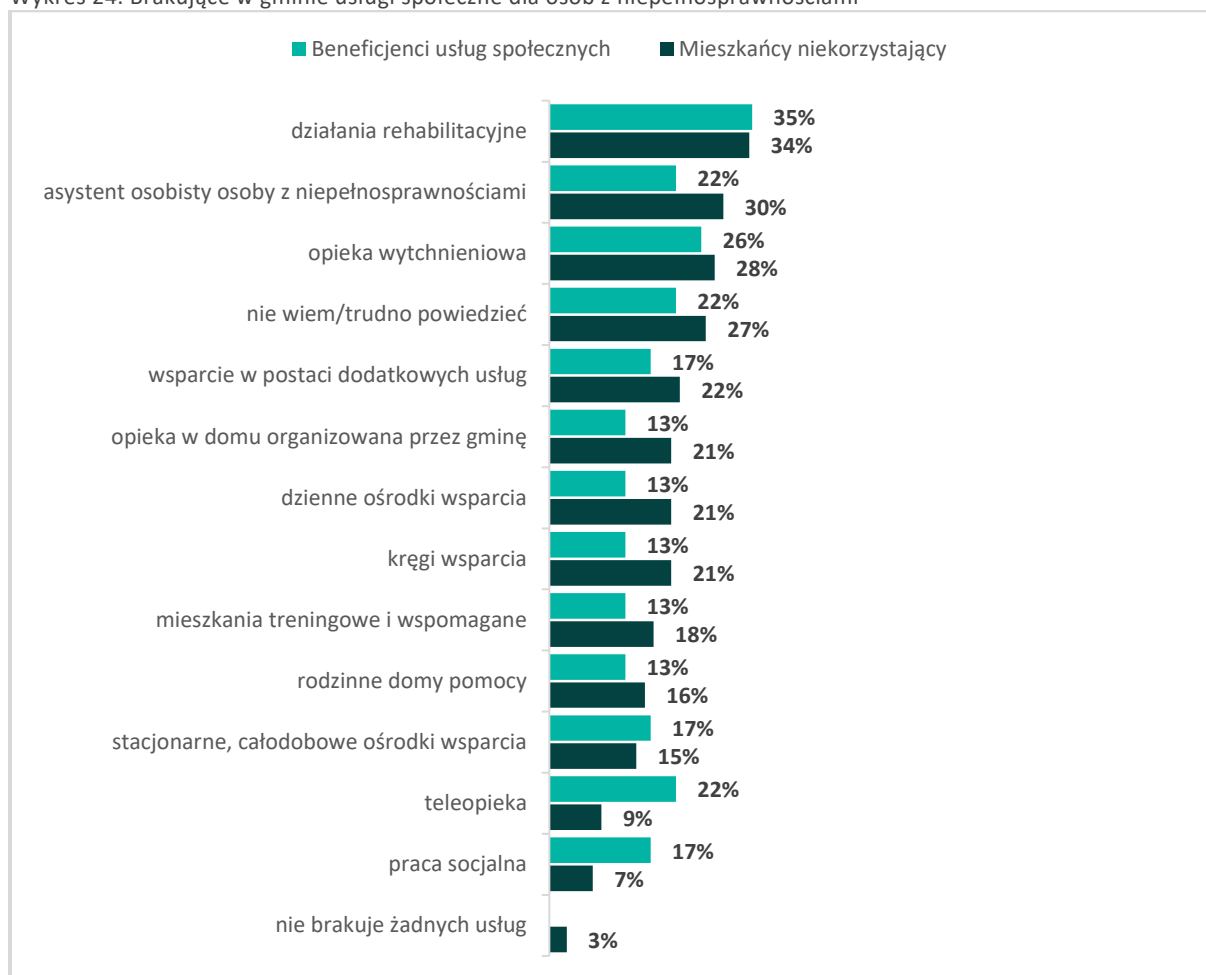
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (57% ankietowanych), brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie oraz na radzenie sobie samodzielnie (po 43% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

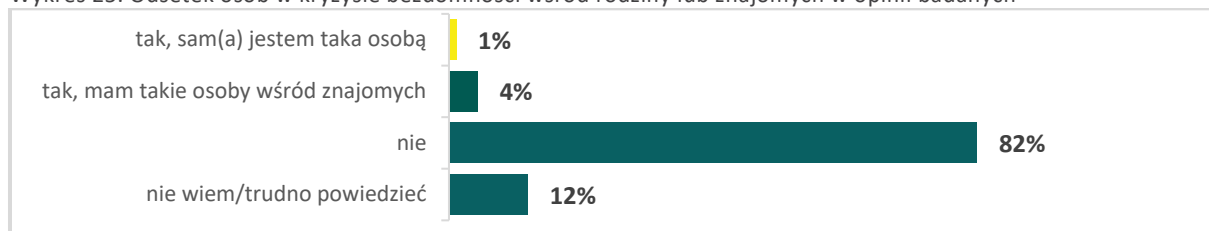
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Obryte o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

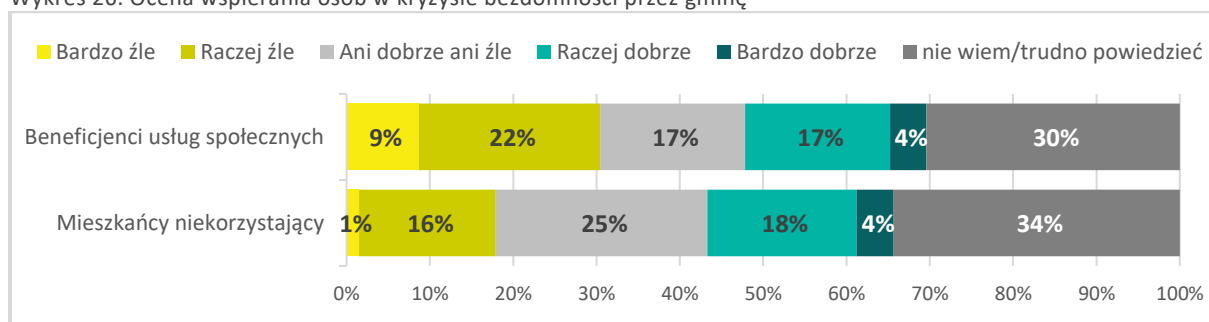
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Obryte niespełna 1% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 0% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 0% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 4% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

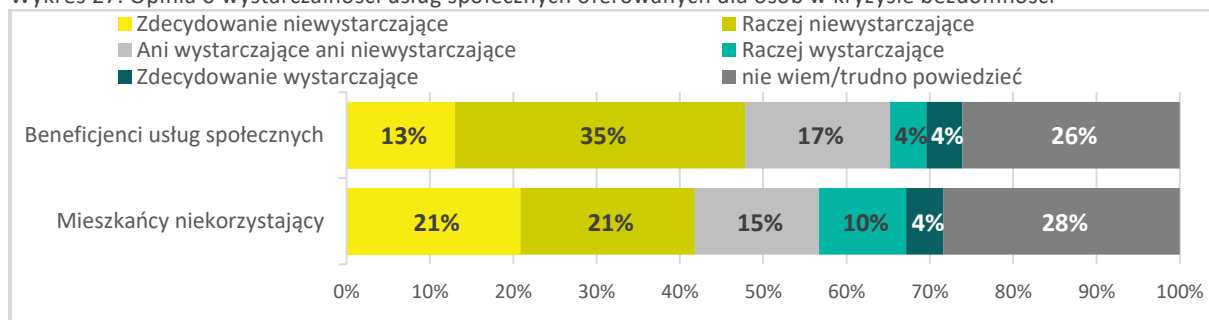
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia osób w kryzysie bezdomności przez gminę Obryte jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera takie osoby (31% ankietowanych) niż dobrze wspiera (21% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług mają odwrotne zdanie (22% ankietowanych uważa, że gmina dobrze wspiera, 17% ankietowanych uważa, że źle wspiera).

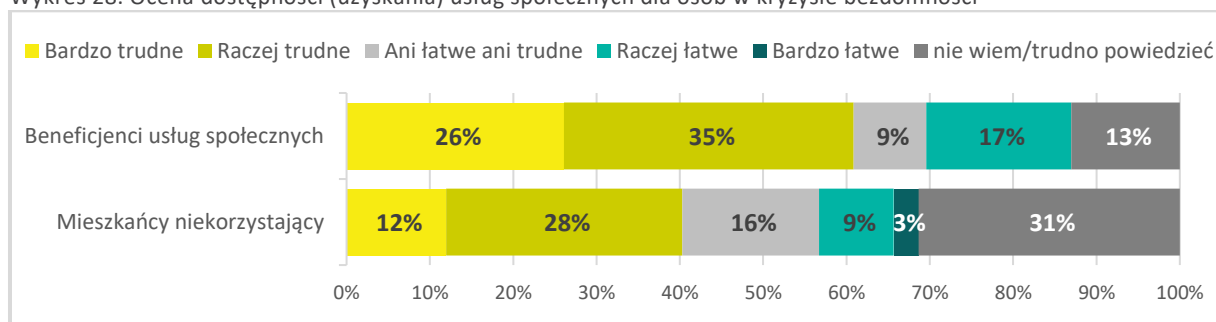
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Obryte są niewystarczające (48% beneficjentów usług społecznych, 42% niekorzystających z nich).

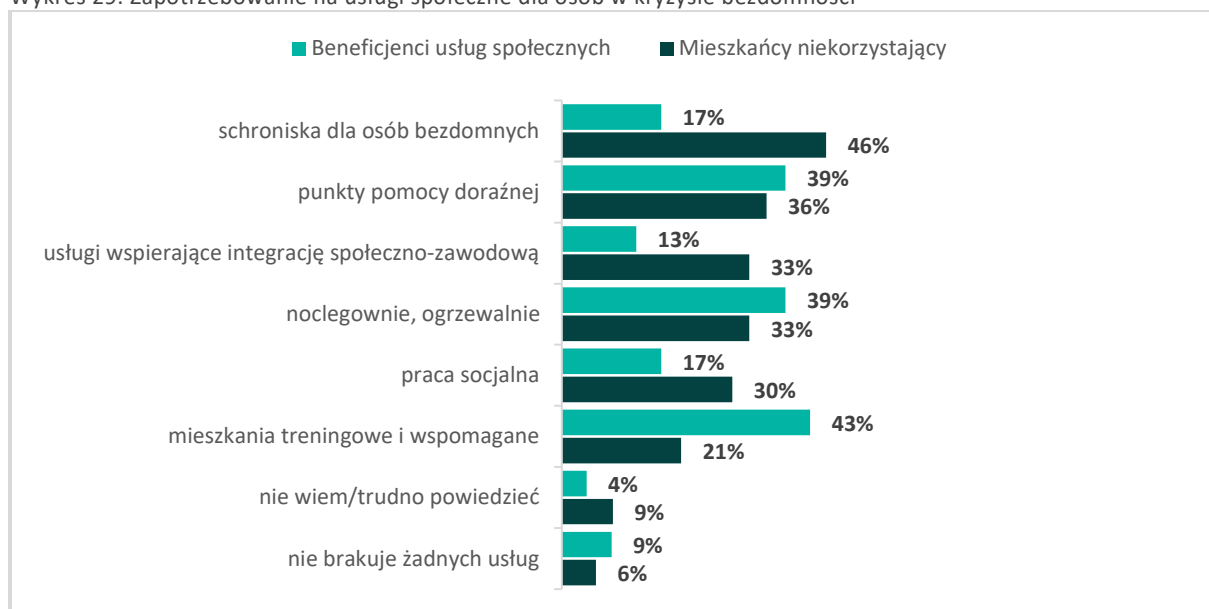
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Obryte jest trudne (61% beneficjentów usług społecznych, 40% niekorzystających z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

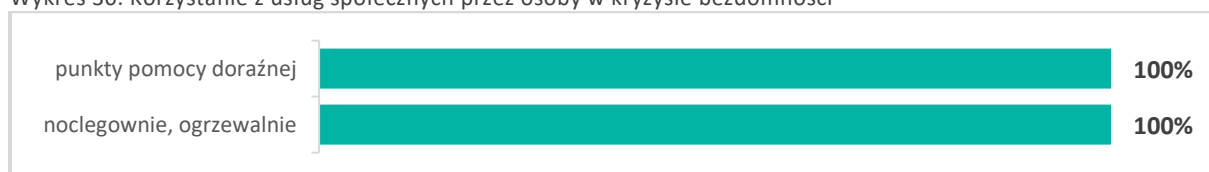

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Obryte najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- noclegownie, ogrzewalnie
- mieszkania treningowe i wspomagane.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

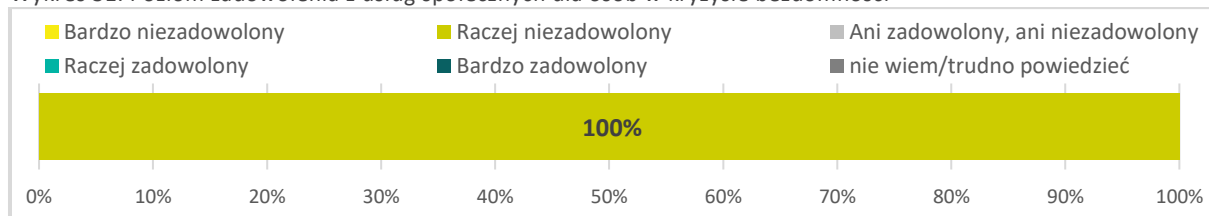

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Obryte najczęściej korzystały z następujących usług:

- punktów pomocy doraźnej
- noclegowni, ogrzewalni.

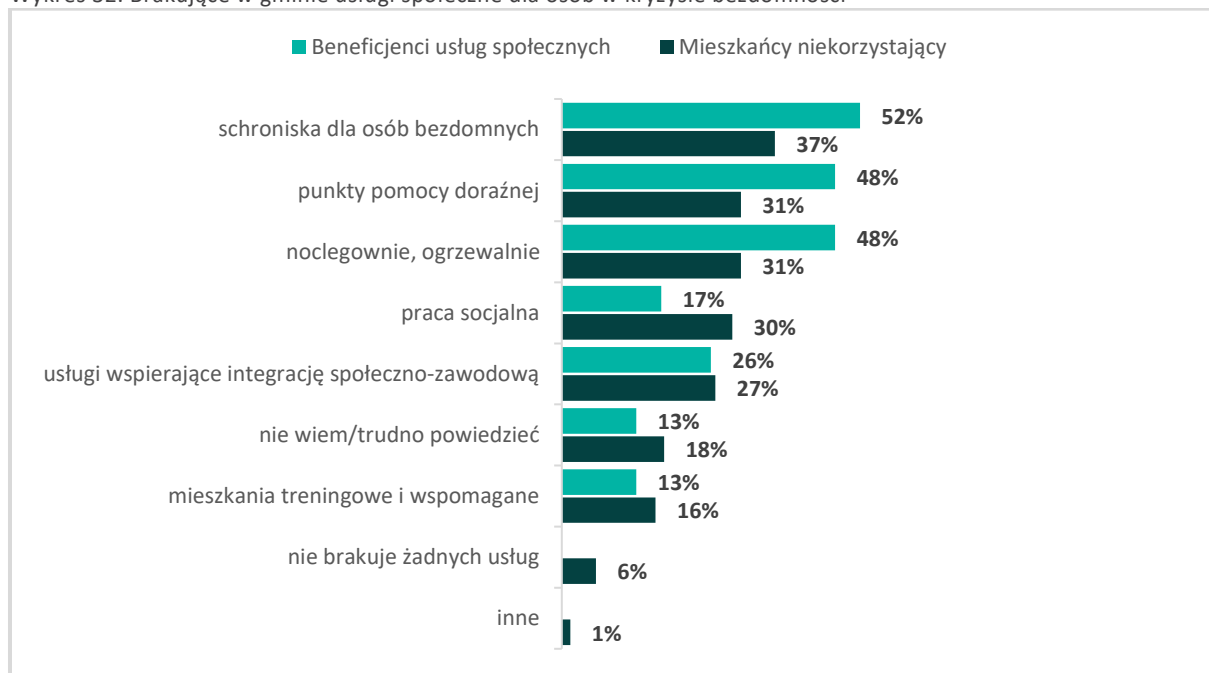
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że są z nich niezadowolone.

Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

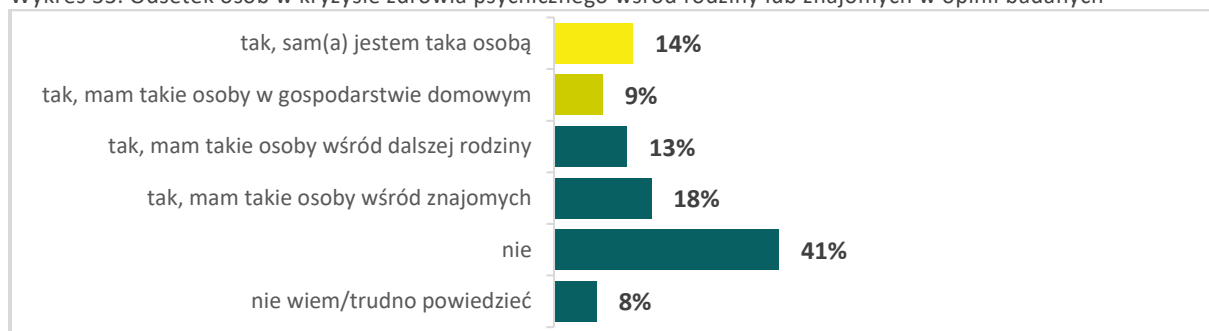
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Obryte najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- schronisk dla osób bezdomnych
- noclegowni, ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Obryte o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

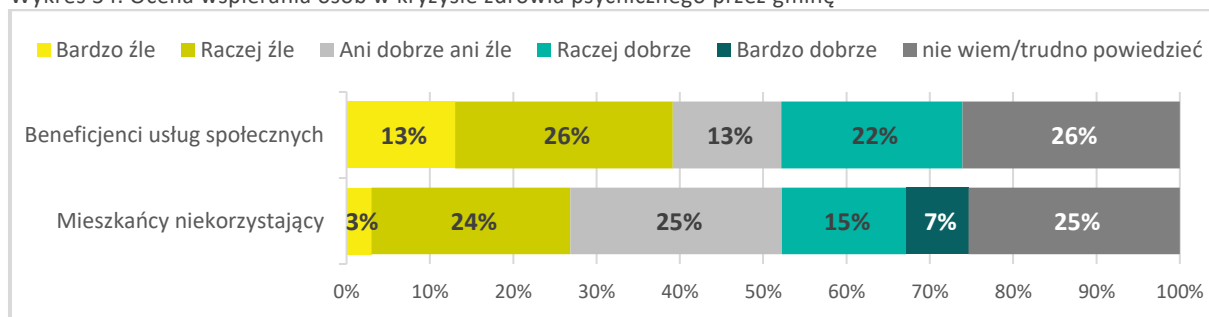
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 14% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 9% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 13% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 18% wśród znajomych.

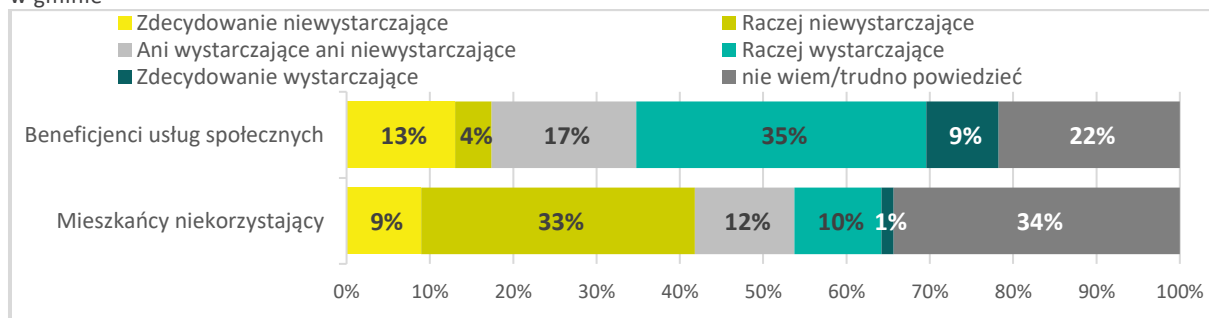
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Obryte źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (39% beneficjentów usług społecznych, 27% niekorzystających z nich).

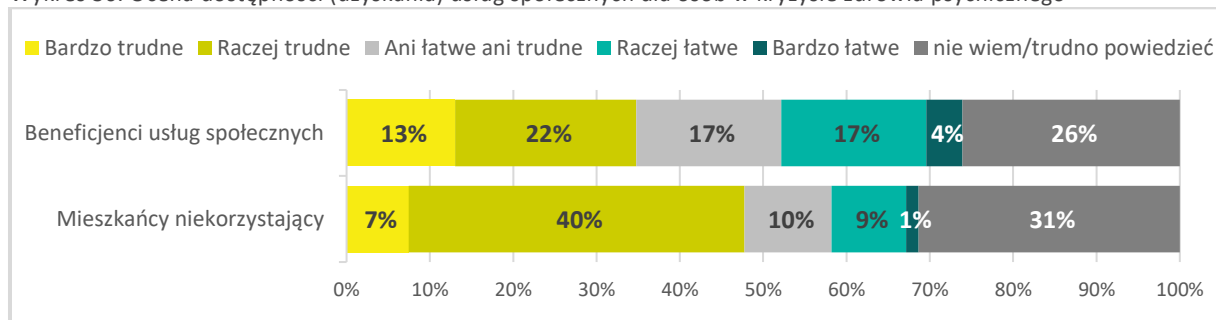
Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Obryte osobom w kryzysie zdrowia psychicznego są wystarczające jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (44% ankietowanych) niż są niewystarczające (17% ankietowanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (42% ankietowanych uważa je za niewystarczające, 11% ankietowanych uważa za wystarczające).

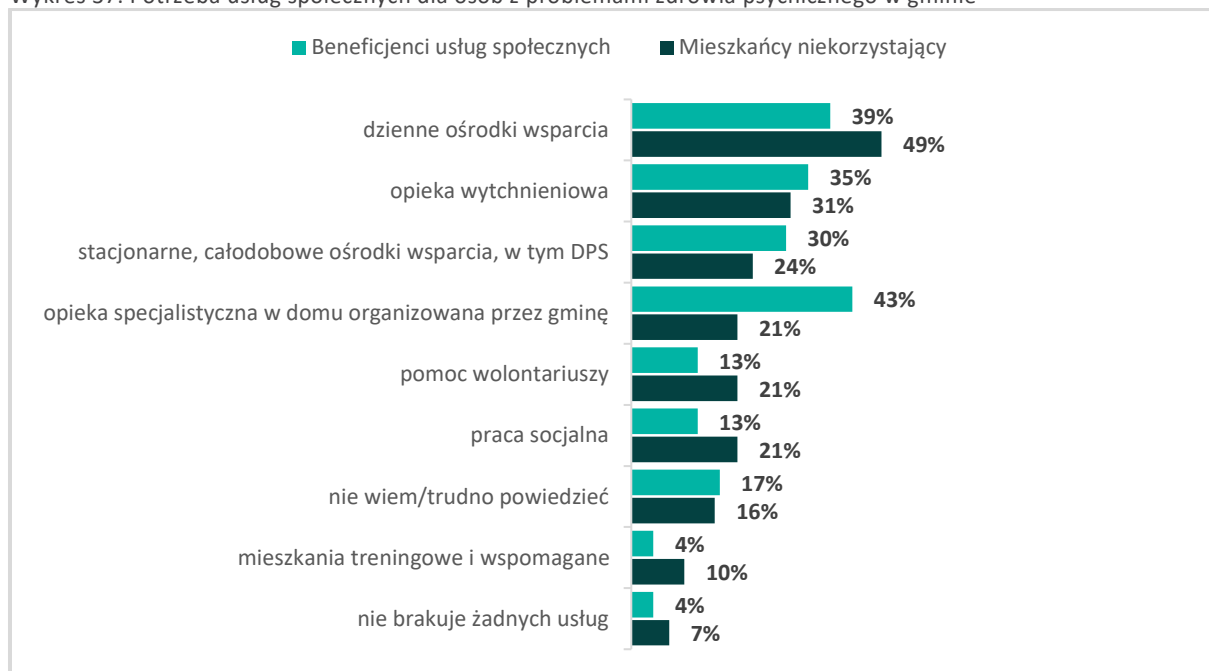
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Obryte jest trudne (35% beneficjentów usług społecznych, 47% niekorzystających z nich).

Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

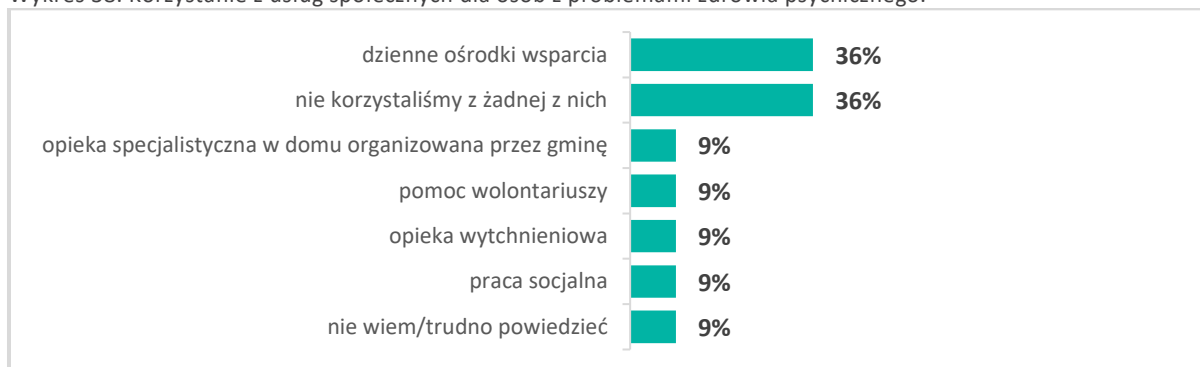

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Obryte najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

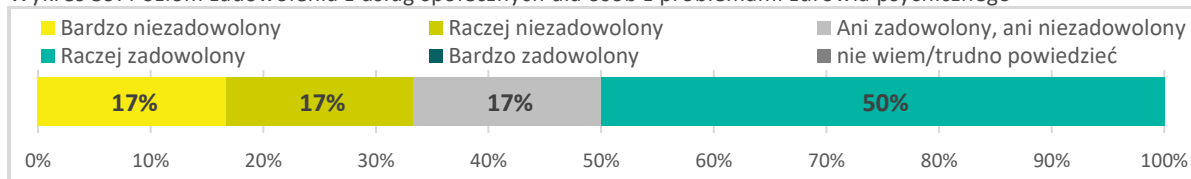

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Obryte najczęściej korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- pomocy wolontariuszy
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pracy socjalnej.

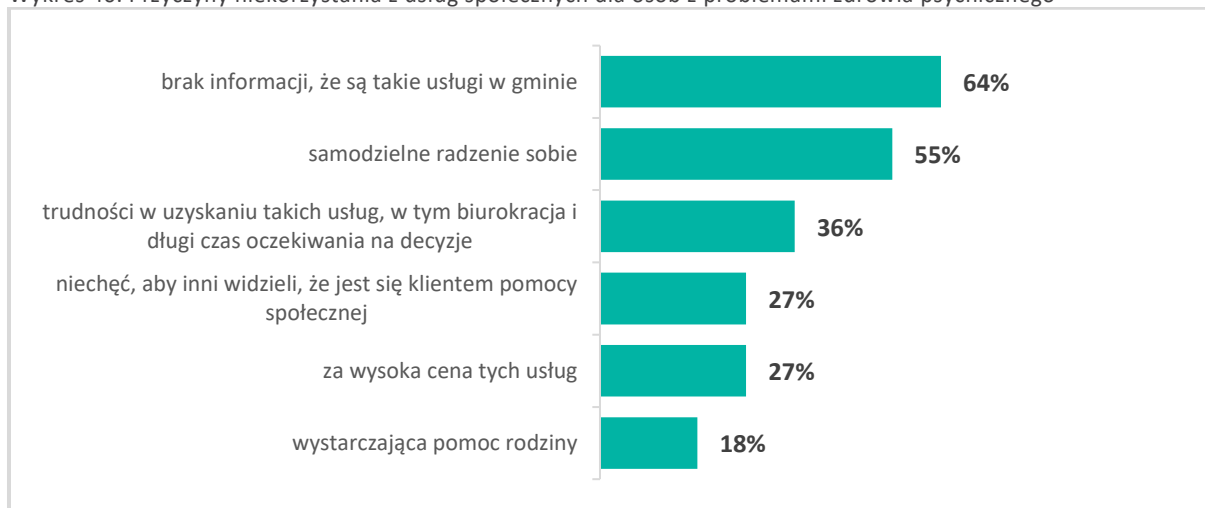
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Obryte korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (50% zadowolonych do 34% niezadowolonych).

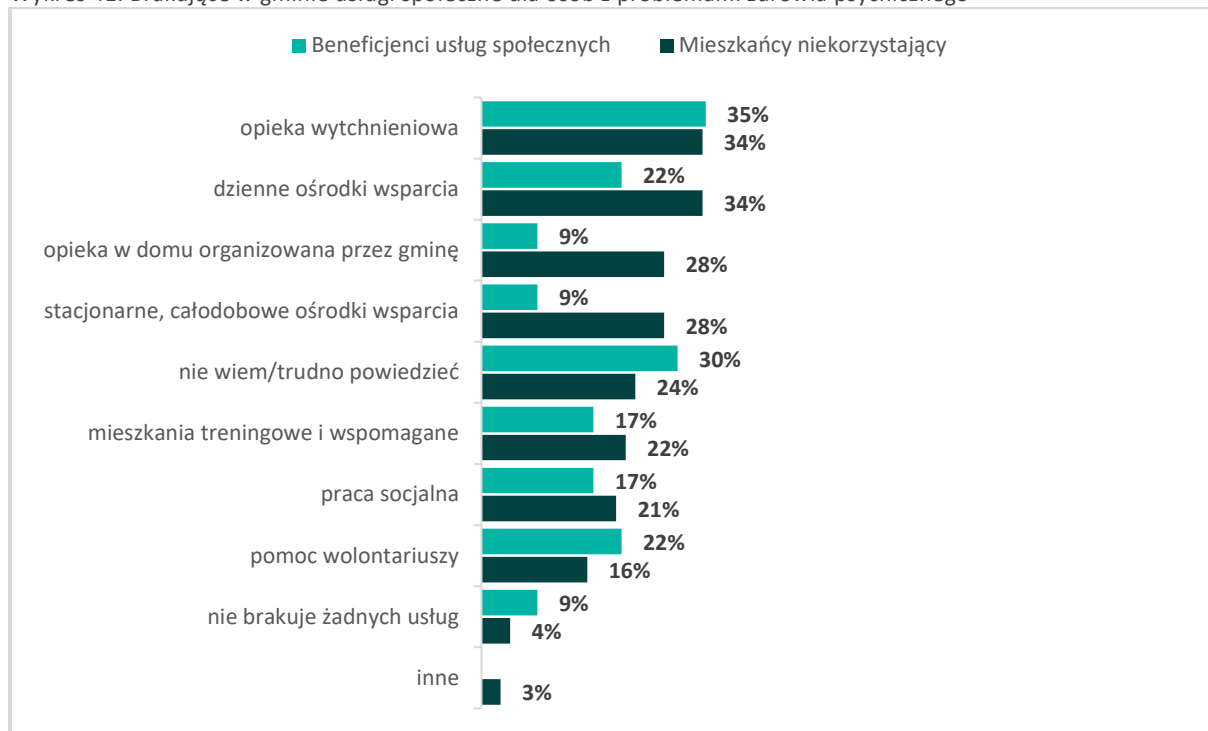
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na brak informacji, że takie usługi są świadczone w gminie (64% ankietowanych) oraz na samodzielne radzenie sobie z problemami (55% ankietowanych).

Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

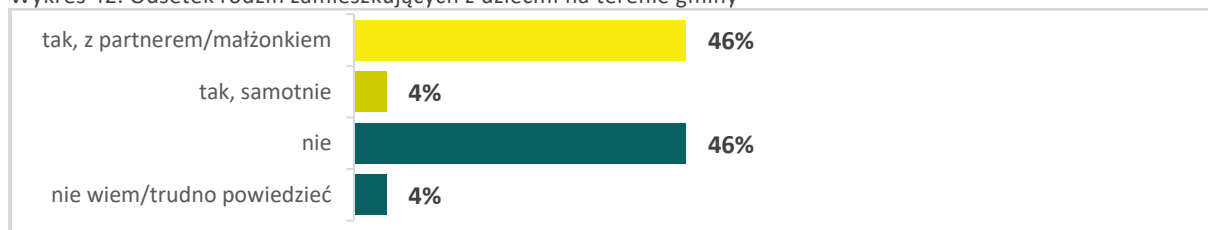
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Obryte najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- mieszkania treningowe i wspomagane.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Obryte o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

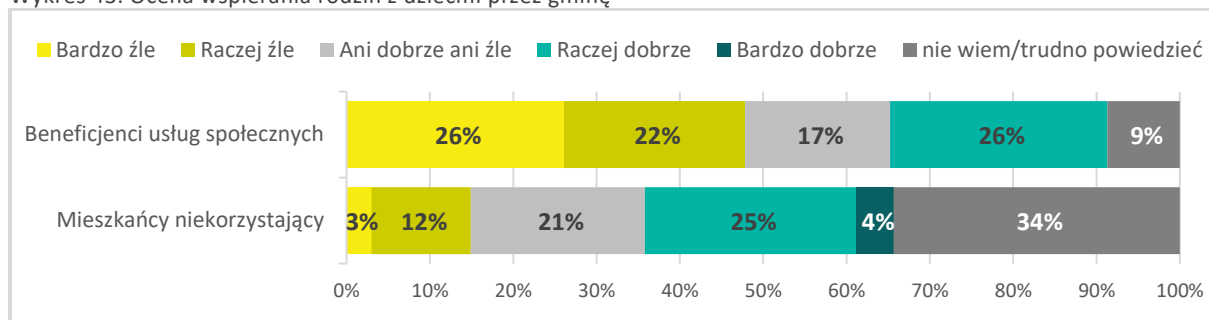
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Obryte 46% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 4% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 46% nie posiada dzieci.

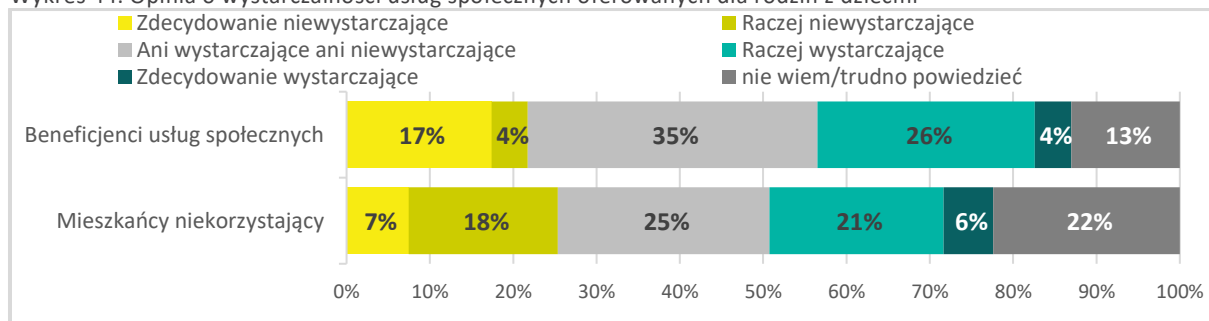
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców zdanie na temat oceny wsparcia rodzin z dziećmi przez gminę Obryte jest podzielone. O ile beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że gmina źle wspiera takie rodziny (48% ankietowanych) niż dobrze wspiera (26% ankietowanych), to mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (29% ankietowanych uważa, że dobrze wspiera, a 15% ankietowanych uważa, że źle wspiera).

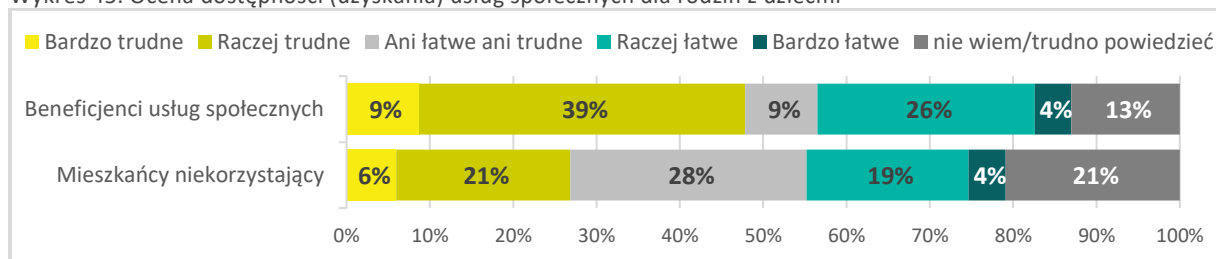
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Obryte są wystarczające (30% beneficjentów usług społecznych, 27% niekorzystających z nich).

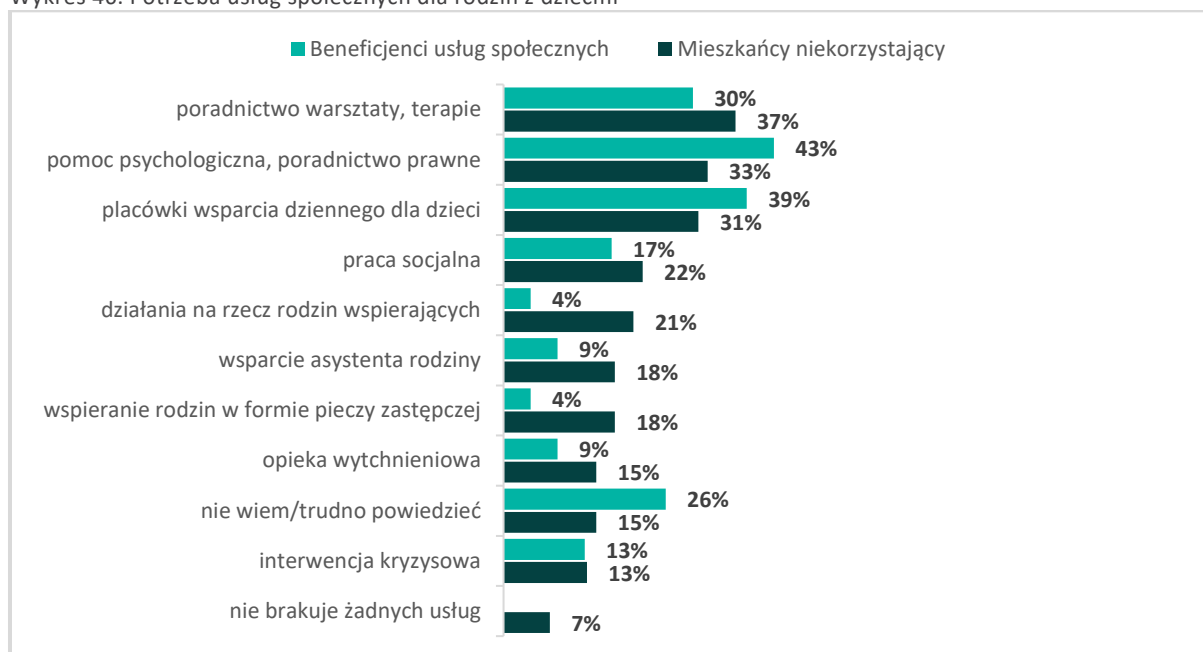
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Obryte jest trudne (48% beneficjentów usług społecznych, 27% niekorzystających z nich).

Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

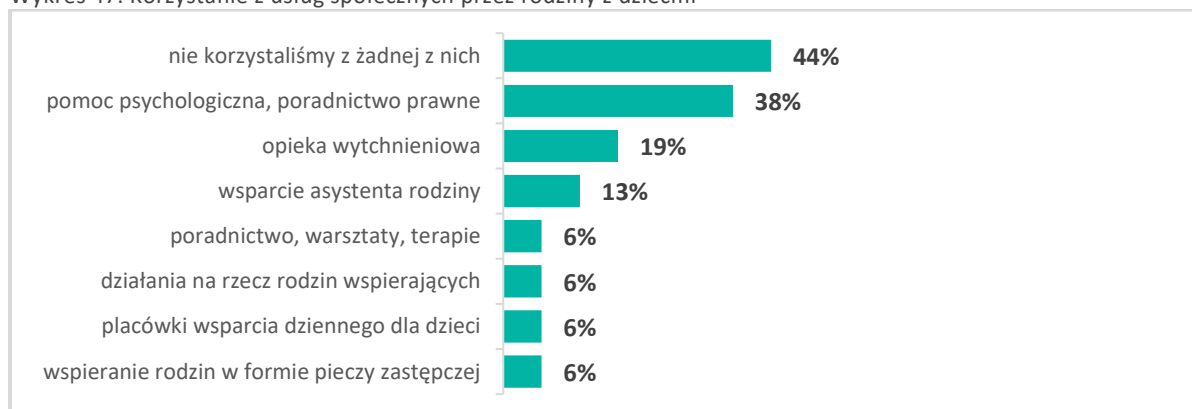

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Obryte najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

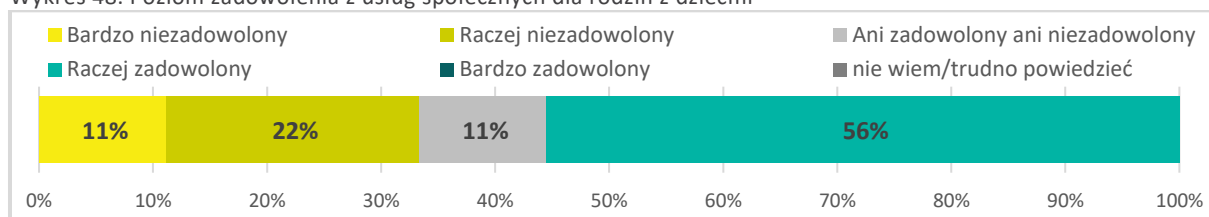

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Obryte najczęściej korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcia asystenta rodziny.

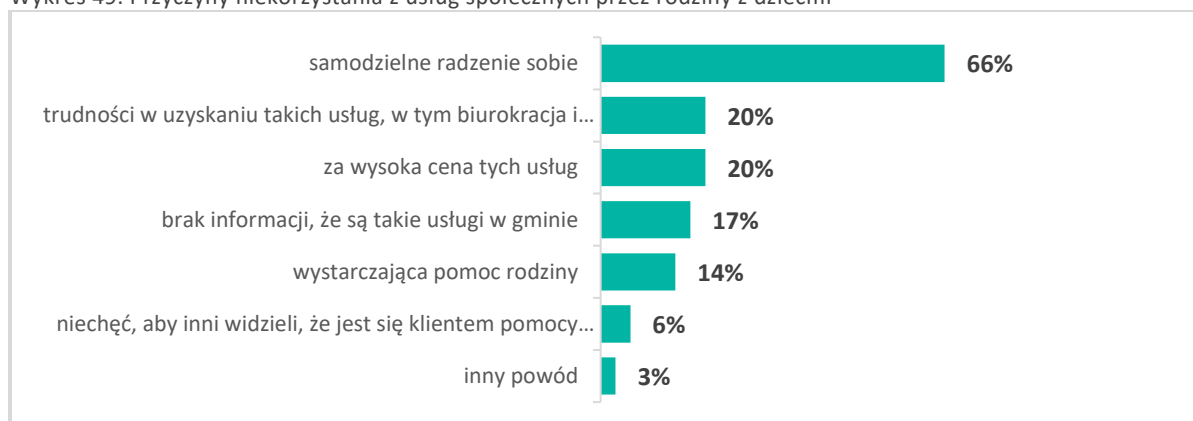
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Obryte korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (56% zadowolonych do 33% niezadowolonych).

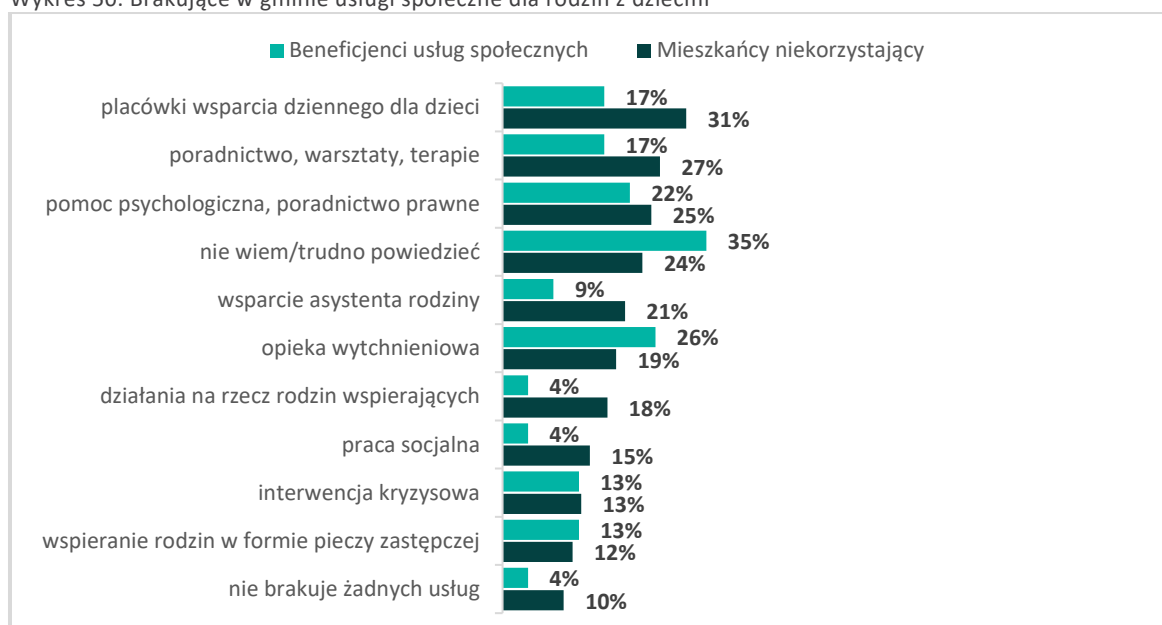
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne z problemami (66% ankietowanych), trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje oraz na zbyt wysoką cenę oferowanych usług (po 20% badanych).

Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

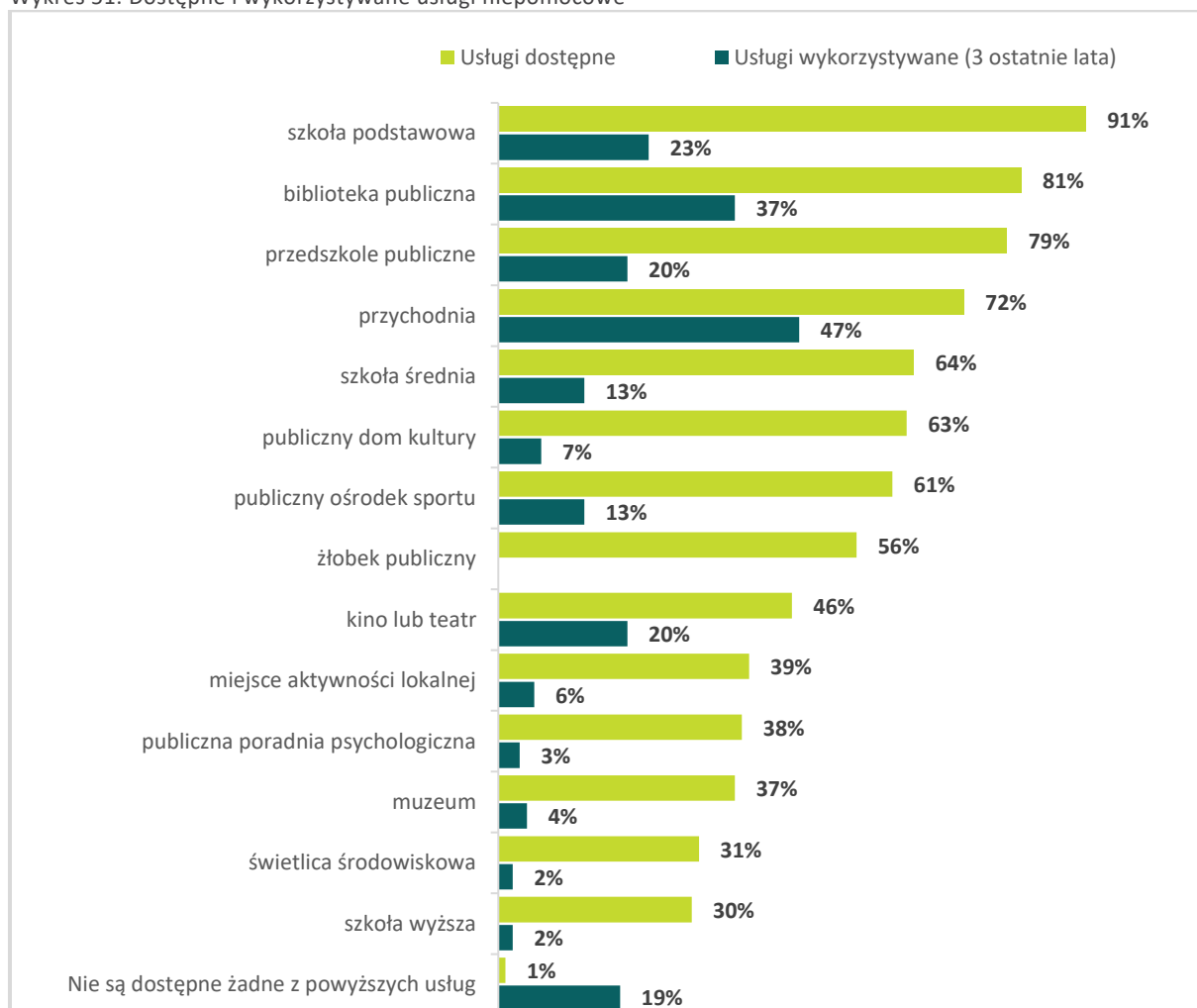
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Obryte o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Obryte na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

- szkoła podstawowa (91% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (81% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (79% ankietowanych)

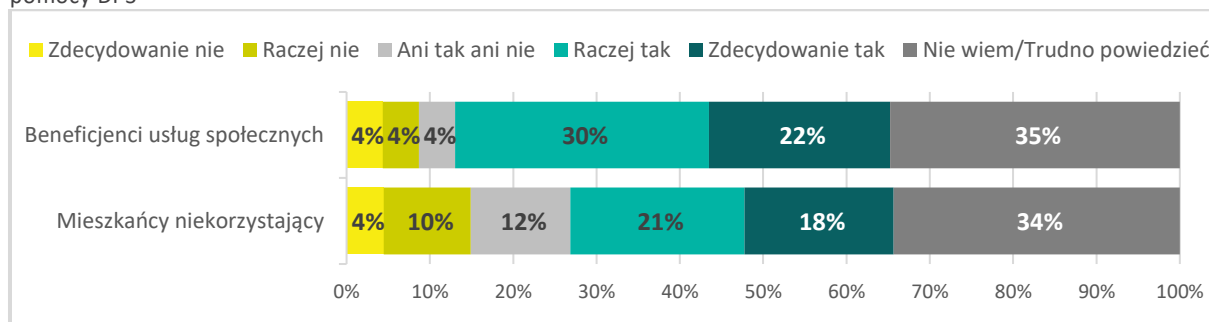
- przychodnia (72% ankietowanych)
- szkoła średnia (64% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (63% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (61% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (47% badanych) oraz biblioteka (37% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Obryte o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

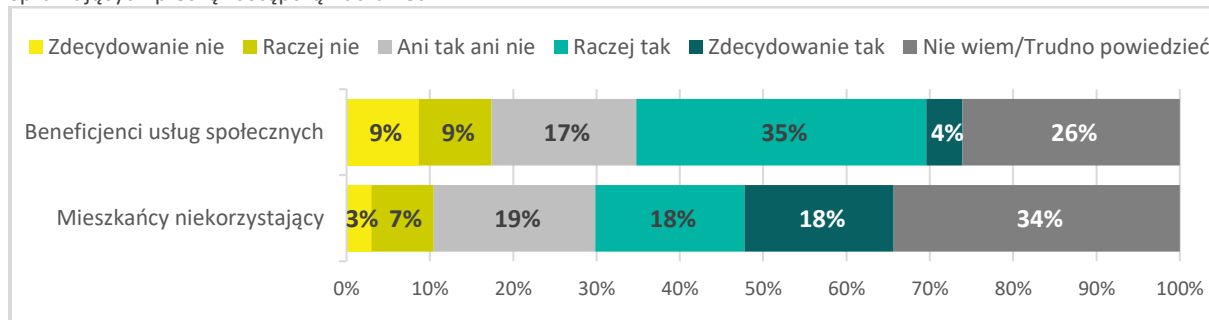
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Obryte przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (52% beneficjentów usług społecznych, 39% niekorzystających z nich).

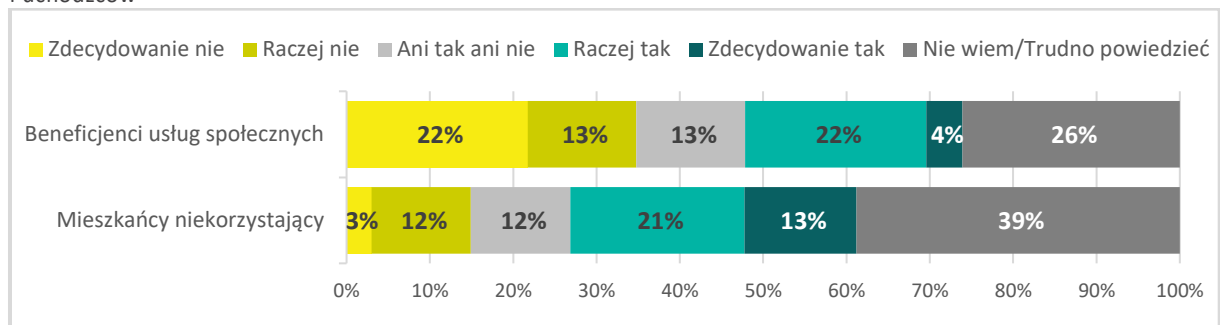
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Obryte przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (39% beneficjentów usług społecznych, 36% niekorzystających z nich).

Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Obryte w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców opinie były podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że nie należy wzmacniać takich działań (35% nie wymagają wzmocnienia, 26% wymagają wzmocnienia). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (15% ankietowanych uważa, że nie wymagają wzmocnienia, 34% ankietowanych uważa, że wymagają wzmocnienia).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE OBRYTE

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

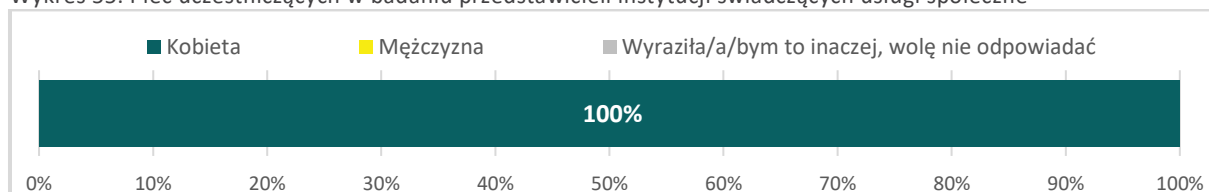
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W gminie Obryte przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Obryte.

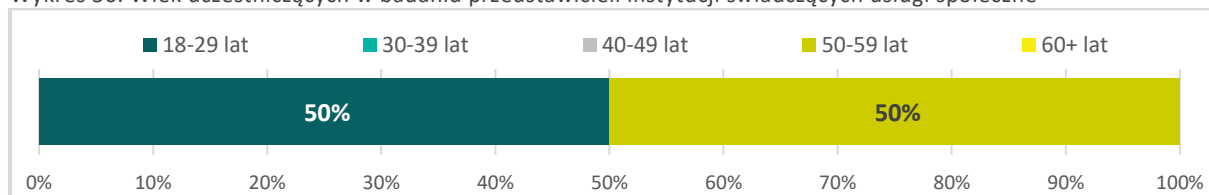
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 100% badanych).

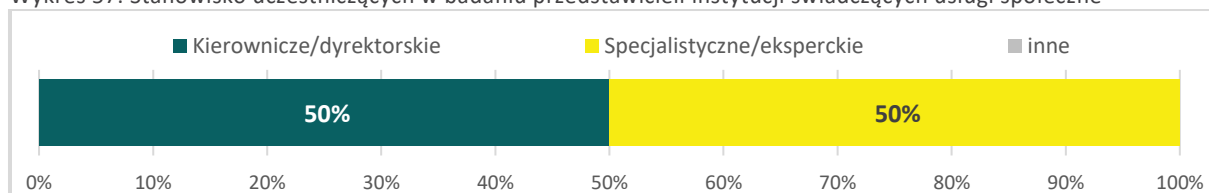
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy wiekowe, wśród których nie odnotowano jednej dominującej grupy ankietowanych (w każdej grupie odnotowano 50% badanych).

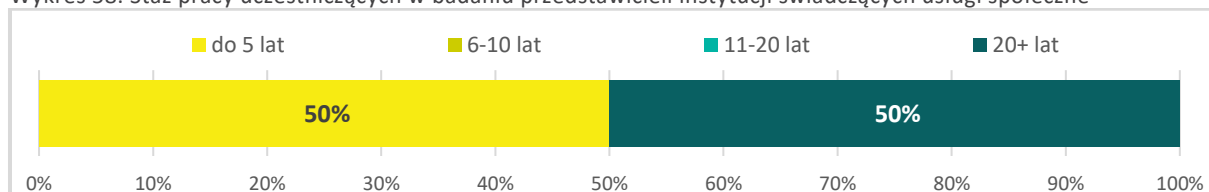
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni dwie grupy zawodowe kierowników/dyrektorów oraz specjalistów/ekspertów, z których każda stanowiła po 50% ankietowanych.

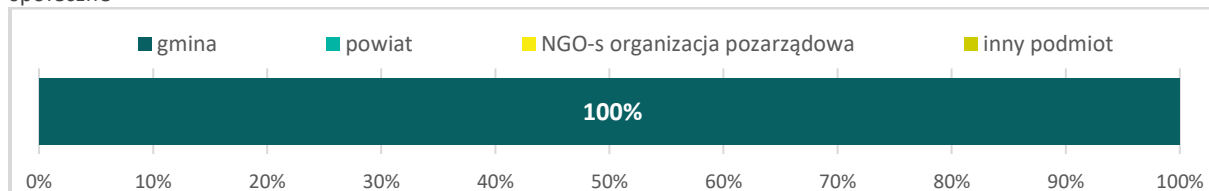
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci pod względem stażu pracy reprezentowali dwie grupy do 5 lat oraz 20+ lat po 50% każda, bez wyraźnie dominującej grupy.

Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i była to gmina.

Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

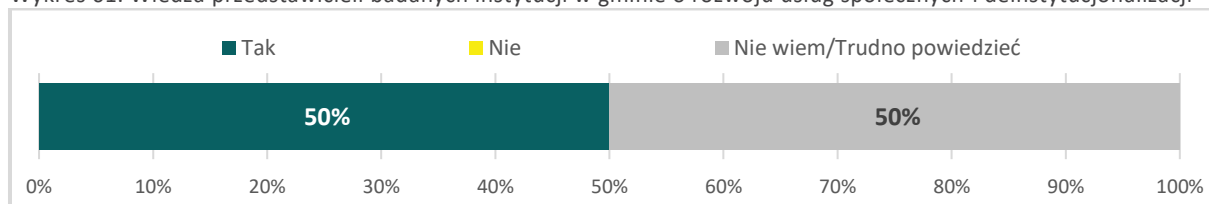
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: ośrodek pomocy społecznej i ośrodek zdrowia.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

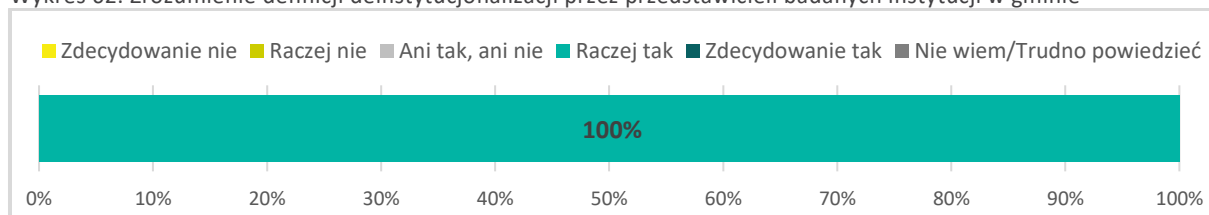
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji.

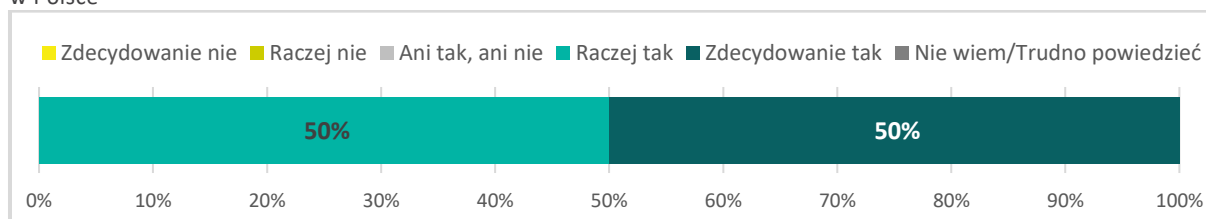
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla wszystkich respondentów uczestniczących w badaniu.

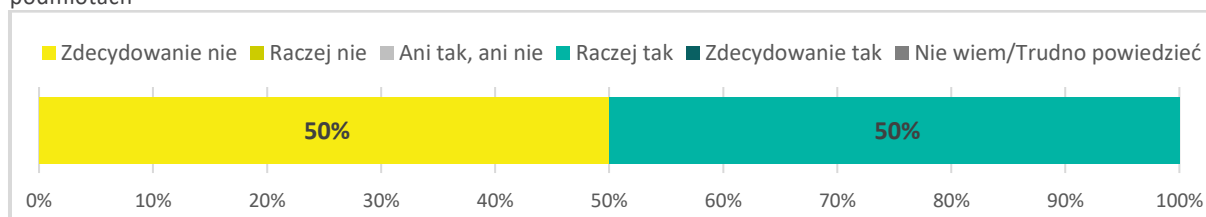
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji podzielają zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

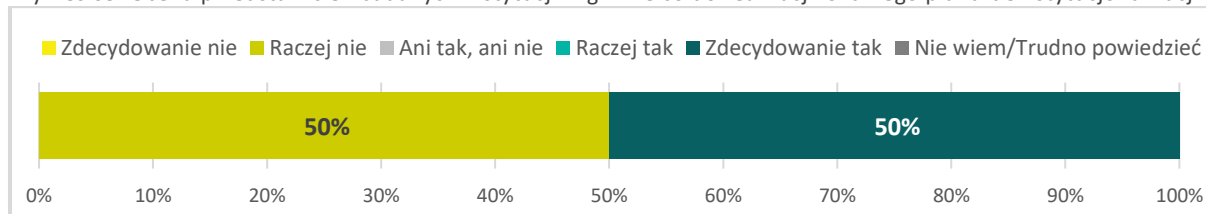
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli instytucji przyznaje, że jego podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tym podmiocie.

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

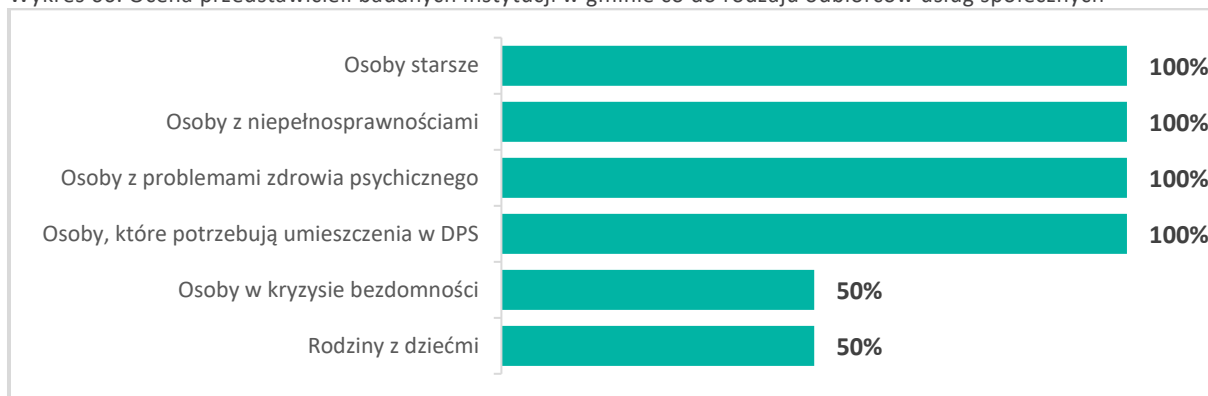
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W jednej z badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Obryte w opinii jej przedstawiciela jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

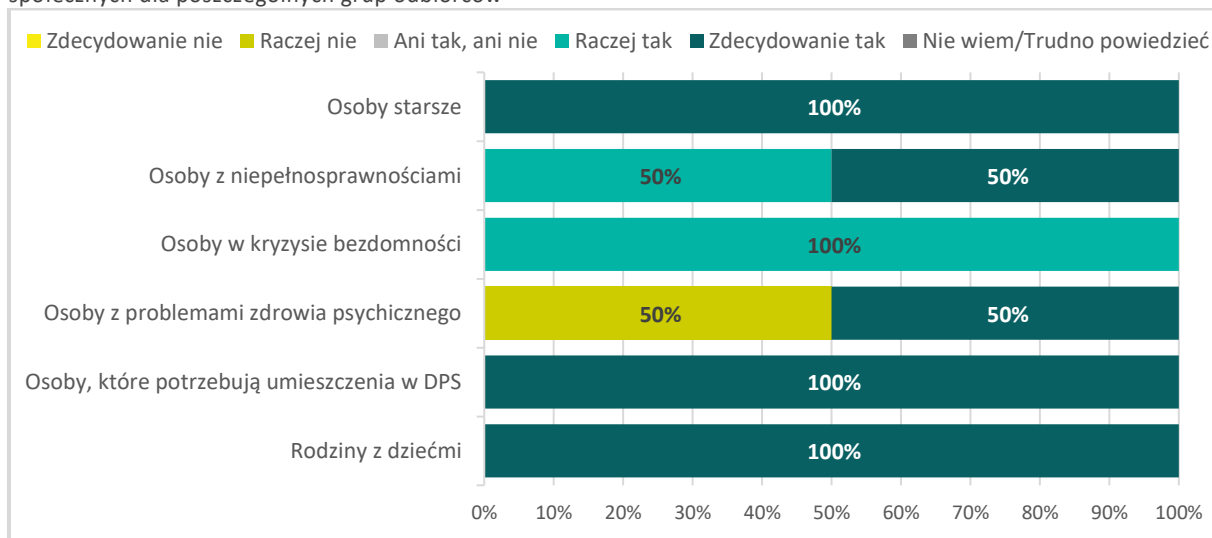
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS.

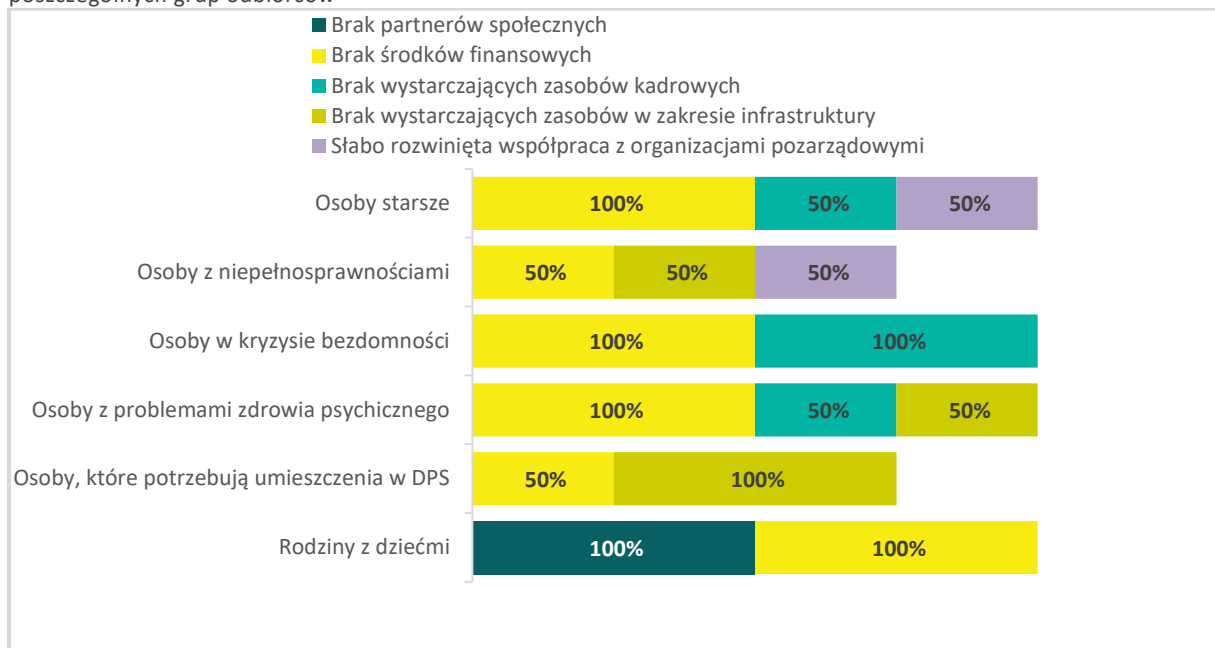
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby starsze, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

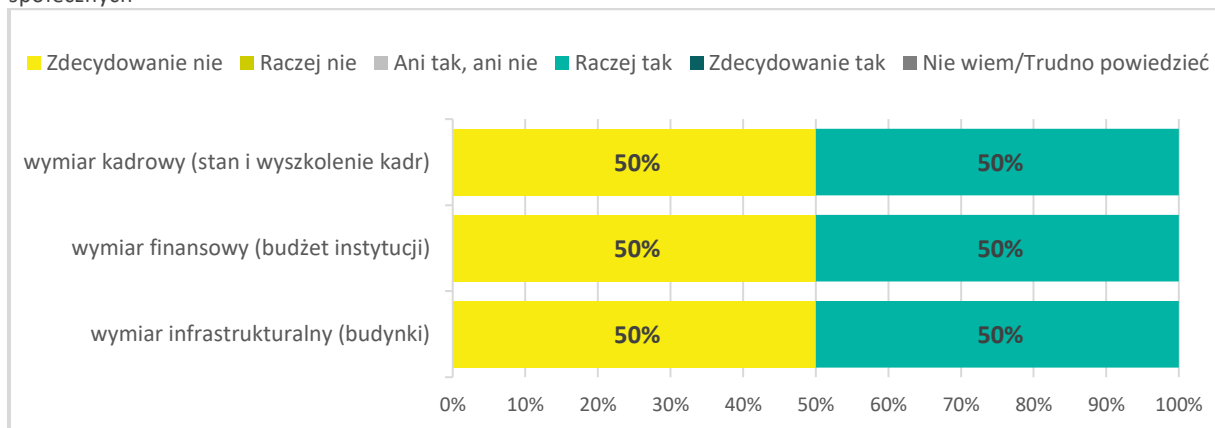
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Obryte to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

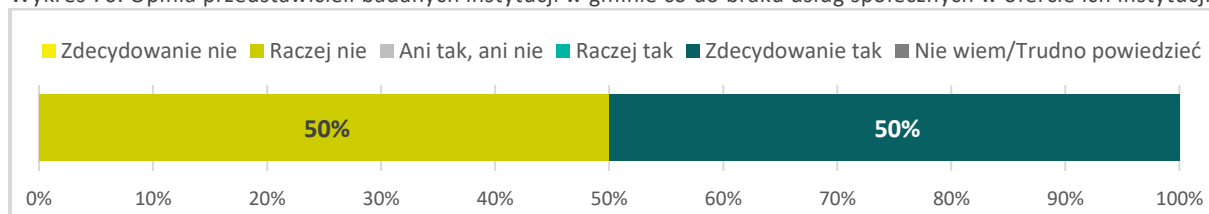
Instytucje zgłaszają brak gotowości do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – raczej niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

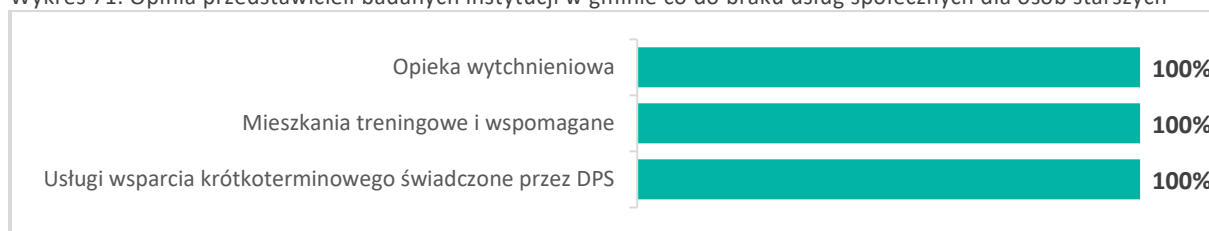
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem jednego z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawiciela badanej instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: opieki wytchnieniowej, mieszkań treningowych i wspomaganych oraz usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez DPS.

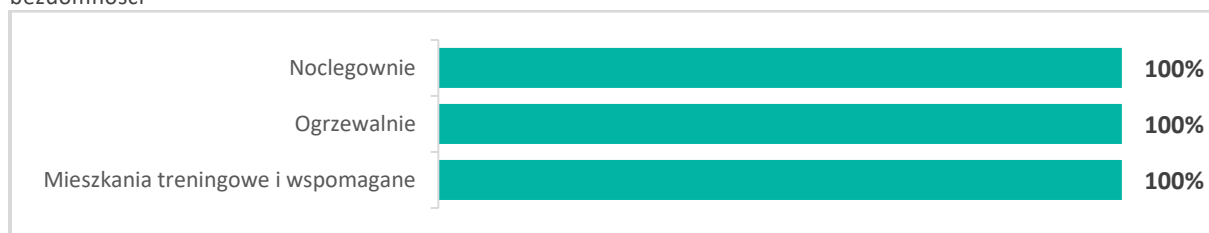
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawiciela badanej instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usług asystenta osobistego, wolontariatu oraz warsztatów terapii zajęciowej.

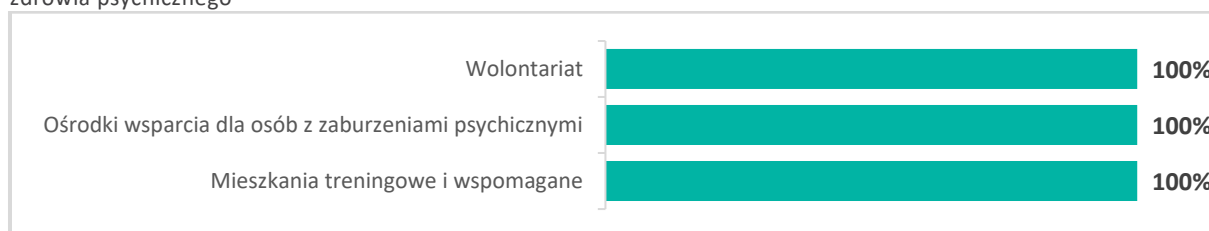
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawiciela badanej instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci: noclegowni, ogrzewalni oraz mieszkań treningowych i wspomaganych.

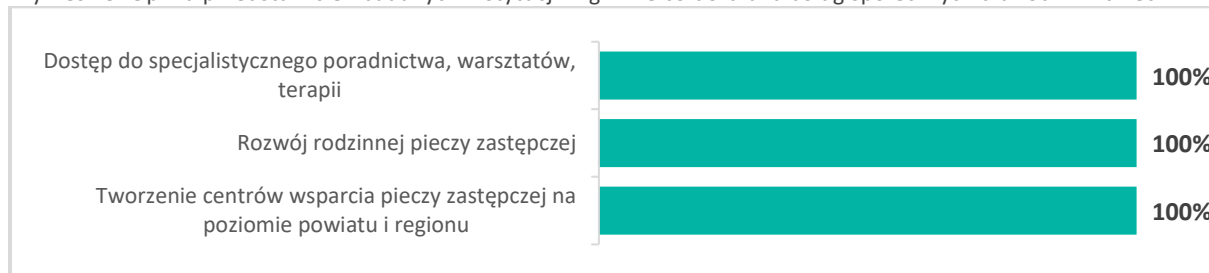
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawiciela badanej instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: wolontariatu, ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz mieszkań treningowych i wspomaganych.

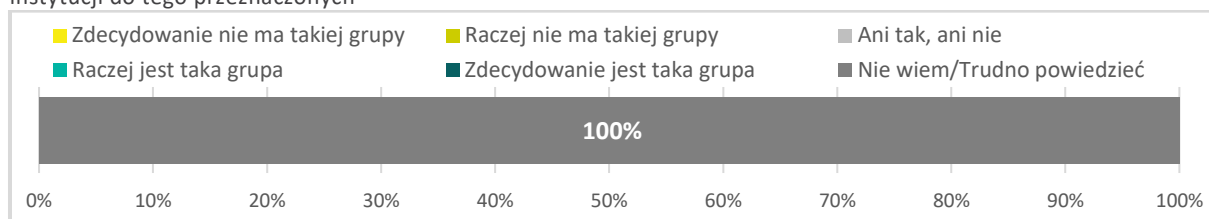
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawiciela badanej instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii, rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz tworzenia centrów wsparcia pieczy zastępczej na poziomie powiatu i regionu.

Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

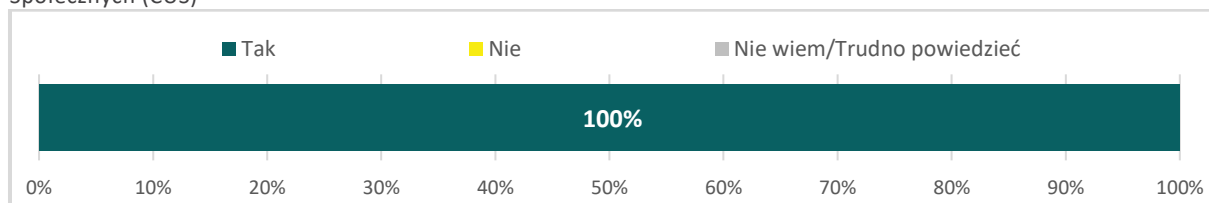
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Obryte.

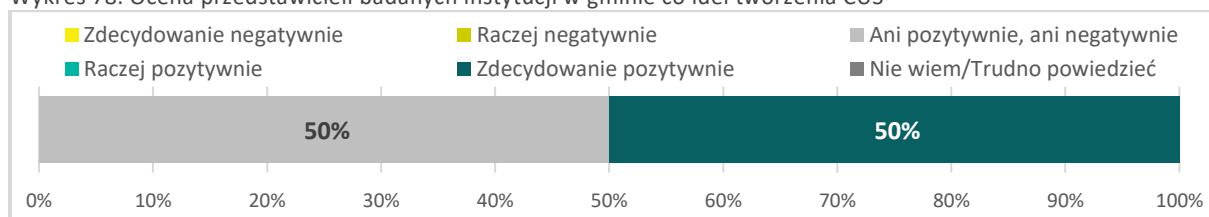
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Obryte słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

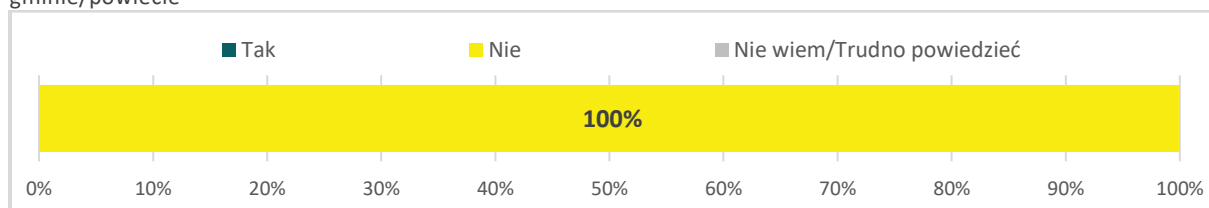
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji pozytywnie ocenia ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Obryte.

Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

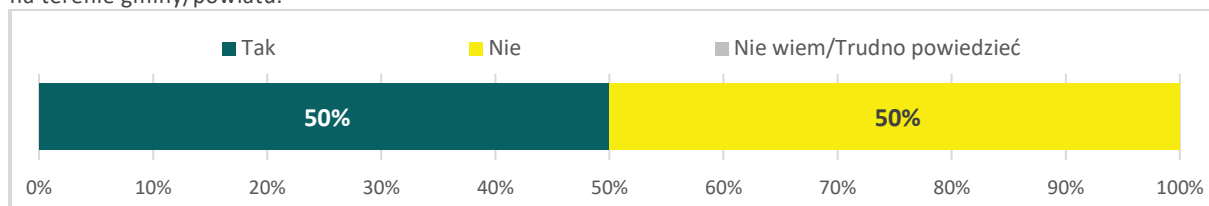
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Obryte.

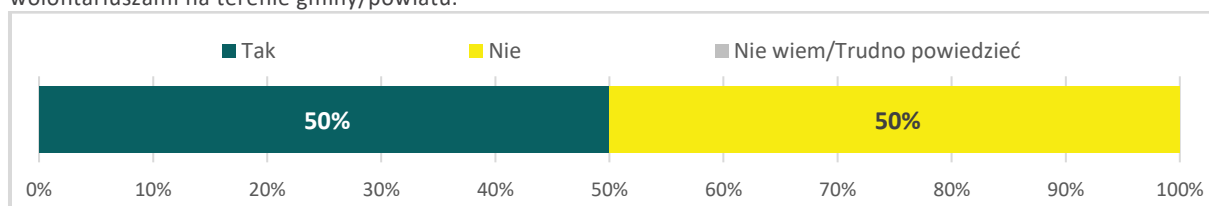
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli instytucji przyznał, że w jego gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

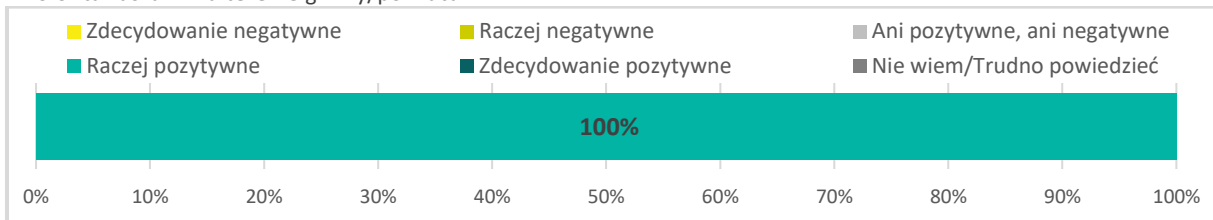
Wykres 81. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji, który ma świadomość działania na jego terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

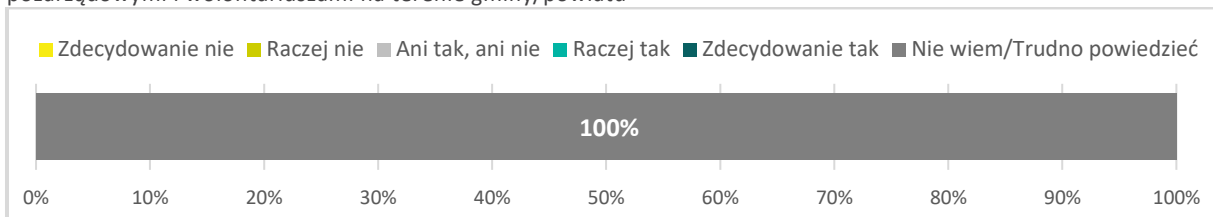
Wykres 82. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

Wykres 83. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi nie wiedzą, czy byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Obryte w 2023 r.	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Obryte w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Obryte w 2023 r.	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Obryte	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Obryte	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Obryte	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Obryte	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r.	20
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w 2023 r w podziale na wiek i płeć.....	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Obryte w 2023 r.	20

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	26
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	26
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	26
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	26
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	27
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	27
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	27
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	28
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	28
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	28
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	29
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	29
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	30
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	30
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	31
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	31
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	32
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	34
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	34
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	35
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	36
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	36
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	37
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	39
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	39

Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	39
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	40
Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie	40
Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	41
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego	42
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	42
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	43
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	43
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	43
Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	44
Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	44
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	45
Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	45
Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	46
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	47
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	47
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	48
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	50
Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	51
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	51
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	52
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	52

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	52
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	53
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	53
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	54
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	54
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	55
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.....	55
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.....	55
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	56
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego	56
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi	56
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	57
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	57
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	57
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	58
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.	58
Wykres 81. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	58
Wykres 82. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	59
Wykres 83. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	59